

DEDEM BİR KIRAZ AĞACI

6. baskı

Angela
Nanetti

güneşli
kitaplığı

DEDEM BİR KİRAZ AĞACI

Angela Nanetti

Angela Nanetti

1942'de İtalya'nın kuzeyinde, Bolonya'ya bağlı Budrio'da doğdu. Bolonya Üniversitesi Ortaçaę Tarihi Bölümü'nü bitirdi ve İtalyanca öğretmenliği yaptı. 1995' te öğretmenliği bırakıp kendini yazmaya adanayan Nanetti, 2003 yılında *Il Mondo dell'infanzia* (Çocukluk Dünyası) adlı kitabıyla Hans Christian Andersen Ödülü'nü kazandı. *Le memorie di Adalberto* (Adalberto'nun Anıları), *Cambio di stagione* (Mevsim Değişikliği) ve *Angeli* (Melekler), özellikle çocuk ve gençlik kitaplarıyla tanınan yazarın çeşitli dillere çevrilmiş eserlerinden bazıları. Yaklaşık yirmi dile çevrilen ve Günışığı Kitaplığı tarafından yayımlanan *Dedem Bir Kiraz Ağacı* (*Mio nonno era un ciliegio*, 1998) adlı çocuk romanı, 2002 Alman Gençlik Edebiyatı Ödülü'ne aday gösterildi, 2006 Chronos Ödülü'nü kazandı. Son kitabı *La citt  del circo popcorn* (Patlamış Mısır Sirki Şehri, 2013) olan yazar, İtalya' nın Adriyatik kıyısında, Pescara'da yaşıyor.

DEDEM BİR KİRAZ AĞACI

Angela Nanetti

Resimleyenler **Anna Balbusso, Elcna Balbusso**
Türkçesi **Sema Tuksavul**

Yabancı Adların Okunuşu

Angela Nanetti	(Ancela Nanetti)
Anna Balbusso	(Anna Balbusso)
Elena Balbusso	(Elena Balbusso)
Alfonsina	(Alfonsina)
Antonietta	(Antonyetta)
Corinna	(Korinna)
Emilio	(Emilyo)
Felice	(Feliçe)
Felicitâ	(Feliçita)
Floppy	(Flopi)
Giovanna	(Covanna)
Isabella	(İzabella)
Linda	(Linda) [1]
Luigi	(Luici)
Luisa	(Luiza)
Oreste	(Oreste)
Ottaviano	(Ottavyano)
Piero	(Piyero)
Riccardo	(Rikkardo)
Superman	(Süpermen)
Teodolinda	(Teodolinda)
Tonino	(Tonino) [2]
Toulouse	(Tuluz)
Valter	(Valter)

Manevi büyükannem ve büyükbabama, çocuklarımla büyükanne ve büyükbabalarına.

OTTAVIANO DEDEM

Ben dört yaşımdayken, iki dedem ve iki ninem vardı. Babamın anne babası olanlar şehirde, annemin anne babası olanlarsa köyde yaşıyorlardı.

Şehirde yaşayanların adları Antonietta ve Luigi'ydi ve bütün öteki şehirliler gibiydiler. Köydekilerin adları da, Teodolinda ve Ottaviano'ydu ve onlar hiç kimseye, komşularına bile benzemiyorlardı.

Şehirdeki ninemle dedem, bizim binada oturuyorlardı; bu yüzden, onları günde en az dört kez görüyordum.

Sabah saat sekizde Luigi Dede'm, Floppy'yle birlikte yürüyüşten döndüğünde, "Delikanlı, bugün ne yapıyoruz bakalım? Okula gidiyor muyuz, gitmiyor muyuz? ";diye sorardı.

Saat dokuzda babaannem Antonietta, Floppy' yle birlikte alışverişe giderken, "Okul için hazır mısın, ispinozum? " diye sorardı.

Saat ikide dedem, Floppy'yle birlikte ikinci gezmesine çıkarken, "Ah, okuldan dönmüşsün işte! Aferin! " derdi.

Akşamüstü beşte babaannem, alışveriş ya da arkadaş ziyareti için, Floppy'yle birlikte dışarı çıkarken, "Bugün okulda eğlendin mi, ispinozum? " derdi.

Anaokuluna gidiyordum. Annemin, işe başladığı o berbat sabahtan beri, beni yaka paça getirdiği bu okuldan tüm gücümle nefret ediyordum.

Böyle olunca da her gün aynı şeyler tekrar ediyordu: Ben ağlıyordum, Luigi Dede'm kapıyı çalıyordu, babaannem kapıya çıkıyordu ve sonra ikisi birden, Floppy'yle birlikte günlük gezmelerine başlıyorlardı.

Annem bazen, onları gördüğünde oflayıp pofluyor; "Onlara göre bu köpek, torunlarından daha iyi! " gibi şeyler söylüyordu. Bu sözler beni çoğu kez merakta bırakıyor ve ağlamayı kesiyordum. Çünkü Floppy, o benim oyuncak topumu andıran kamı ve çelimsiz bacaklarıyla çok çirkindi; ben de kendime, nasıl ondan daha çirkin olabileceğimi soruyordum.

Köyde yaşayan dedem ve ninemse çok farklıydı. Öncelikle, bir köpek yerine, kaz ve tavukları vardı; onları gezdirmek için günde dört kez dışarı çıkmıyorlardı; bizim üst katımızda değil, kırk kilometre uzakta oturuyorlardı ve ben onları ayda iki kez ya görüyordum ya görmüyordum.

Annem bazen onlardan söz ederken içini çekiyor; "Sanki hayaletler! " gibi sözler ediyordu. Ben de Ottaviano Dede'mle anneannem Teodolinda' yı, beyaz çarşaflara sarınmış, biri uzun, öbürü şişman birer hayalet olarak, avluda tavukları, kazları kovalarken hayal ederdim.

Annemin anne ve babası, babamın anne ve babasından daha sempatiktiler -tıpkı annem gibi.

Annem, Ottaviano Dede'min tek çocuğuydu; çünkü, anneannem iri olmasına rağmen, çok küçük çocuklar doğurmuş, hiçbirisi bir günden fazla yaşayamamıştı. Neyse ki, annem şanslıymış. Anneannemin deyişiyle, belki de benim gibi bir toruna sahip olabilmek için elinden geleni yapmış ve sonunda annem doğmuş.

Dedem bir gün boyunca eğlence düzenlemiş -Hatta, anneannem onun sarhoş olduğunu bile söylerdi. Sonra da bahçeye kiraz ağacını dikmiş.

Bu noktada sizlere dedemden söz etmek zorundayım.

O zamanlar ben yoktum, ama onun eskiden de özel biri olduğunu düşünüyorum. Anneannem, onun kasabanın en yakışıklısı olduğunu söylerdi; onu kandırınca kadar canı çıkmış. Belki de anneannem abartıyordu; çünkü dedemi öyle çok seviyordu ki, bu hâlâ görünüyordu. Ben dedemi pek yakışıklı olarak anımsamıyorum; ama uzun boylu ve dimdikti, seyrek saçları rüzgârda uçuşur, ağzında da her zaman bir sap ot olurdu. Kırdan kopardığı ve yavaş yavaş ağzında kemirdiği otlar. "Bu, purodan daha iyi, " derdi.

Annem doğduğunda, dedem kasabaya inmiş; anneannem için bir çift altın küpe ve bir kiraz ağacı fidanıyla eve dönmüş. Bahçeye gidip bir çukur kazmış, çukurun içini sıcak gübreye doldurmuş ve ağacı dikmiş; sonra bir çakı alıp, ateşte kızdırmış ve ağacın gövdesine bir isim yazmış: FELICITÂ (mutluluk). Gerçekte de bu, annemin ismi olmuş. Dedeme göre, kiraz ağacının da ismi aynı olmalıymış. Ama anneannem ona, bu ismin bir ağaç için pek uygun olmadığını söylemiş; bunun üzerine de dedem, ağaca FELICE (mutlu, neşeli) adını vermeye karar vermiş ve öyle de olmuş. O zamanlar Felice'nin üç dalı varmış ve ilkbaharda, annem yedi aylıkken ve dört dişi varken, Felice de dört çiçek açmış. O andan itibaren annem ve kiraz ağacı birlikte büyümeye başlamışlar ve dedem Ottaviano ve anneannem Teodolinda'yla bir aile oluşturmuşlar. Bunu anlamak için aile fotoğraflarına bakmak yeterliydi.

İlk fotoğrafta, henüz pek gözükmeyen ünlü dört dişiyle, yedi aylık annem, onu kukla gibi havaya kaldırmış anneannemin kucağında. O fotoğrafa her baktığımda, anneannem ağır sıkletlerin yarıştığı bir ringde çok başarılı olurdu, diye düşünürüm. O zamanlar daha gençmiş ve benim anımsadığım gibi şişman değilmiş; ama onun bir kolu, babaannemin iki kolu kadardı. Göğüslerine gelince! Anneannem beni kucağına aldığı anda, o iki kocaman yumuşak, kuştüyü yastığa gömülüp hep uyumak istediğimi anımsıyorum.

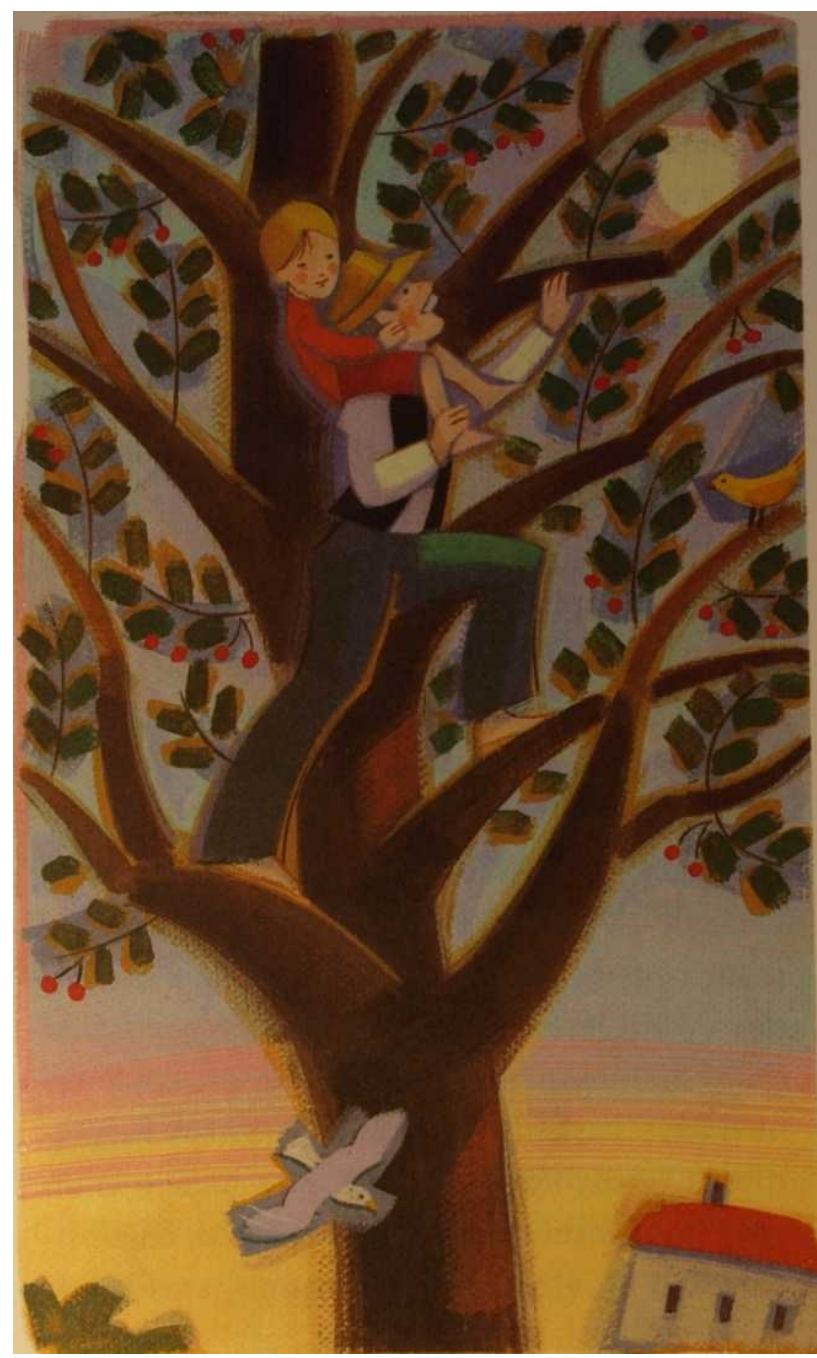
Bu, anneannem hakkında anımsadığım en güzel şey; bir de kokusu, babaannemin kullandığı ağır kokulara benzemiyordu, daha çok annemin banyo yaptıktan sonraki kokusunu andırıyordu. Evde yaptığı bu sabunların tarifini bir büyücüden aldığını söylerdi hep anneannem; ben buna inanıyordum, çünkü o öbür

kadınlardan öylesine farklıydı ki, her şey mümkündü.

Albümün ilk fotoğrafında, anneannemin yanında Felice vardı: Boyu aşağı yukarı onunla aynıydı ve bir "çocuk kiraz ağacı"na benziyordu. Dedeme göre, onu bahçeye diktiğinde, üç yaşındaydı; yani, tam da iyi bir oyun arkadaşı olacak yaşıydı.

Başka bir fotoğrafta, annem birçok dal vermiş kiraz ağacının en büyük dalma asılı olan salıncakta sallanıyordu. Dedem ağacı budadığı için, Felice üşüyor gibi geliyordu bana. Bunu ona söylediğimde, "Öyle şey olur mu, budama ağaçlara iyi gelir, böyle güçlenirler, " derdi dedem. Sonuç olarak, annemin yedinci yaş günü fotoğrafında, Felice artık tam bir ağaçtı ve annem bir dalının üstünde ata biner gibi oturup, ayaklarını aşağı sallandırabiliyordu.

Annem birçok kez bana, çocukken en büyük eğlencesinin kiraz ağacına tırmanıp, ağacın tepesinde binlerce oyun uydurmak olduğunu anlatırdı. Ben de onu kıskançlıkla dinlerdim, çünkü beni ne zaman dedemlere götürse, zamanımız hep çok az olurdu; Felice çok yüksekti, bense ağaca tek başıma çıkamayacak kadar küçüktüm. Dedem, bahçede işi olmadığında ya da tavuklarla uğraşmadığı zamanlar, benim ağaca tırmanmama yardım ederdi: Ayakkabılarını çıkardıktan sonra beni omuzuna oturtur ve inanılmaz bir çeviklikle tırmanmaya başlardı; birlikte bir maymun ve yavrusuna benziyorduk. Bir keresinde, annem dışarı çıkıp bizi ağacın tepesinde gördüğünde, bağırmamak için bir eliyle ağzını kapatmış, ama hiçbirşey söylememişti, çünkü dedemle baş edilemeyeceğini biliyordu.

Bunlar anneannemin henüz sağlıklı yerindeyken olan şeylerdi. Sonra o hastalandı ve dedem bir daha hiç eskisi gibi olamadı. Annem bunu her eve dönüşümüzde söylüyordu. Yüksek sesle kendi kendine konuşuyor; onları orada yalnız bırakmanın doğru olmadığını, dedemin çok inatçı olduğunu, bir tek onu düşünemeyeceğini söylenip duruyordu... Sonra da Luigi Dede'm, babaannem ve Floppy'den yakınmaya başlıyordu.

Aile albümünde annemin düğün resimleri de vardı ve fotoğraflar arasında özellikle iki tanesi çok hoşuma gidiyordu: Birinde, annemle babam çiçekler içindeki kiraz ağacının altında duruyorlar, annem salıncakta oturuyor, babam da onu sallıyor gibi yapıyordu. Öbür fotoğrafta, dedemle anneannem el ele tutuşmuşlardı. Annem, babamla evlenirlerken, dedemin düğün için bahçede büyük bir yemek vermek istediğini anlatmıştı; ama Luigi Dede'm ve babaannem Antonietta, sinek ve böcekler yüzünden bu fikre karşı oldukları için, orada yalnızca fotoğraf çekmişler, sonra da lokantaya gitmişler. Ottaviano Dede'm, nefret ettiği istiridyelerden yemek zorunda kalmış ve ertesi gün de kendini çok kötü hissetmiş.

Düğün resimlerinde, annemle babam çok güzel çıkmışlardı, Ottaviano Dede'mle anneannemse çok farklıydılar. Dedem, koyu renk bir takım elbise giymiş, kendi düğününde kullandığı kravatı takmıştı; anneannemse, onu daha da şişman gösteren, kat kat bir elbise giymiş, göğsüne de küçük çiçekler ilıştırmıştı. Anneannem gülümsüyor, yüzü küçük bir kız çocuğunun yüzünü andırıyordu.

O albüm artık yok, dedem yok etti; ama ben fotoğrafların hepsini tek tek anımsıyorum.

ANNEANNEM

Anneannemin kendini ne zaman kötü hissetmeye başladığını bilmiyorum, ama bunu benim kesin olarak fark ettiğim günü anımsıyorum.

Mayıs ayıydı. Doğum günümdü, beş yaşıma giriyordum; Luigi Dede'm, babaannem ve birkaç arkadaşımınla birlikte evde kutlama yapıyorduk.

Floppy'nin de bizimle birlikte dondurma yerken resmi vardı. Bu Floppy, Ottaviano Dede'me göre, artık köpek cinsinden olmayan bir köpekti ve insandan tek farkı konuşamamasıydı kısacası, ona aptal bir çocukmuş gibi davranan babaanneler yüzünden, yarı köpekti artık.

Bu nedenle o resimde, Ottaviano Dede'mle anneannem Teodolinda dışında hepimiz varız.

Dedemle anneannem şehre, bizde kalmaya çok seyrek gelirlerdi, ama hiçbir doğum günümü atlamazlardı. Ancak, o sefer gelmediler; annem, anneannemin pek iyi olmadığını söyledi.

O zamanlar bana, birinin iyi olmadığı söylendiğinde, aklıma yılda en az iki üç kere çektiğim karın ağrısı ya da öksürük gelirdi. Bir hafta sonra köye gittiğimizde, anneannemi dikkatle inceledim; bu iki rahatsızlığa benzer hiçbir belirti göremedim. Yalnızca anneannemin, tavukları ve kazları avluda izlerken, sık sık durduğunu, bir elini göğsüne götürüp, güçlükle nefes aldığını fark ettim.

"Göğsün mü ağrıyor? " diye sordum ona.

Bana gülümsedi ve yakındaki bir hasır iskemleye oturdu.

"Biraz. "

Anneannemin kalbinden rahatsız olduğunu böyle öğrendim.

Giderek daha sık oturduğu o iskemle olmasa, hiç kimse onun hasta olduğunu anlamazdı; Anneannem değişmemişti, hiçbir zaman da değişmedi.

Onun en büyük tutkusu kümesi. Anneannem Teodolinda, tavuklara çocuklarıymış gibi bakardı; onları tek tek tanır, onları över, bazen de azarlardı; onlar da anneannemi izler ve her zaman sözünü dinlerlerdi.

Ottaviano Dede'mse bunun, anneannemin kuluçkaya yatmasından kaynaklandığını söylerdi.

Bir gün bunu sofrada babaannem Antonietta varken de söyledi.

"Linda var ya, " dedi dedem, "tam bir kuluçka makinesidir! Hatta, on kat iyisi! Yirmi otuz yumurtayı alıyor, hepsini yatağının içine, etrafına yerleştiriyor ve kuluçkaya yatırıyor. Bir hafta kadar sonra... tak... tak! Cıvcıvler çıkıyor, harika bir şey. Tam bir kuluçka makinesi! Sonra da cıvcıvler tavukla ilgilenmeyip, hep onun çevresinde dolanıyorlar! "

Babaannem, Ottaviano Dede'me gözlerini fal taşı gibi açarak bakmaya başlamış, Luigi Dede'mse tabağında ne arayacağını bilememişti. Eminim, şöyle düşünüyordu: "Ne tuhaf insanlar! " Daha önce bir gün, onu duyduğumu fark etmediğinde de, aynı şeyi sesli düşünmüştü.

"Aman, baba! " diye haykırdı annem, ciddi bir sesle.

Ottaviano Dede'm biraz içmişti ve çok neşeliydi; ama anneannem ondan daha çok eğleniyor, dedem bunları anlatırken, o kahkahalarla sarsılıyordu. En sonunda babaannemler, bunun bir şaka olduğunu anlayıp, gülmeye başladılar.

Anneannemin asıl tutkusu, tavuklardan çok kazlardı. Neden bilmiyorum, kazların insanlardan daha akıllı olduklarını söylerdi, ama ben biraz kendisine benzediklerinden böyle söylediğini düşünüyorum. Kazlardan birinin adı Alfonsina'ydı; içlerinde en çok onu severdi. Alfonsina öyle büyük ve iriydi ki, üstüne oturup avluda gezerdim. Ben de severdim onu. Ben gelir gelmez, bana doğru koşar ve sürekli peşimden gelirdi. Ona her söylediğimi anlardı. Harika bir şeydi Alfonsina; Floppy' den çok farklıydı. En büyük yumurtaları da Alfonsina yapardı. Diğerleri, yanlarına yaklaşıldığında insanın gözüne saldırırken, Alfonsina yavruları olduğunda bile onları ellememe izin verirdi.

Anneannemin kümeste koruduğu tek hayvan oydu.

Evet, çünkü anneannem, tüm kazları ve tavukları çok sevmesine rağmen, onları satması ya da kesmesi gerektiğinde, bir dakika bile düşünmezdi.

"Doğa kanunu! " diye içini çeker ve hoop bir dakikada işi tamamlardı. Anneannem kıyım işlemini yaparken, biraz ürkmüş ama büyülenmiş bir şekilde onu izliyordum; giderek onun tavuklar üstünde bir sırrı, bir tür büyüü olduğuna inanmaya başlamıştım.

Gerçekten de, ölümleri o kadar hızlı ve acısız gerçekleşirdi ki, bir sihirbazlık gösterisini andırırdı. On beş dakika içinde, baş aşağı asılmış beş on tane tavuk yarıacık gözleriyle bana bakıyor olurdu; tavuklar şaka mı yapıyor, yoksa gerçekten öldüler mi, hiç anlayamazdım. Sonra dedem gelir, tavukları bir sepete koyar, sebze ve yumurtalarla birlikte kamyonetine yüklerdi. O zaman anneannem, önlüğünü silkeler, ellerini çalkalar ve kümese dönüp, hayvanlara yem verir ya da cıvcıvleri uyuturdu.

"Kuu-kuu-kuu, gel güzelim, gel... bili-bili... "

Bu, haftada bir kez olurdu.

Anneannem, hastalandığında da bir süre daha kümesle ilgilenmeye devam etti; sık sık duruyor, elini göğsüne götürüyor ya da oturuyordu, sonra tekrar çalışmaya başlıyordu.

Annem, köye her gittiğimizde, anneannemi azarlıyordu; ama anneannem sadece omuz silkiyor ve iyi olduğunu, onu rahat bırakmalarını söylüyordu. O zaman annem daha çok sinirleniyor; sonuçta çoğu zaman tartışıyorlar, böyle olunca da anneannem ciddi şekilde hastalanıyordu.

Bir gün, onların tartıştıklarını duyan dedemin sabrı taşıtı. Onu ilk kez öfkelenmiş görüyordum.

"Hiçbir şey anlamıyorsun! " diye bağırdı. "Anneni rahat bırak! "

Annem çok alındı, eve dönerken her zamankinden daha yüksek sesle konuştu; babaannemlere ve Floppy'ye de daha fazla söylendi.

Onu böyle huzursuz görünce, birden ben de o şekilde bağıran dedeme kızdım ve onu avutmak için, "Endişelenme, anne, ben seni seviyorum! " dedim.

Ama annem, ona söylediklerimden memnun olacağına, iki gözü iki çeşme ağlamaya başladı; az kalsın bir duvara tosluyorduk. O karışıklıkta ben de ağlamaya başlayınca, annem arabayı durdurdu, burnunu sildi ve bana sarıldı.

"Teşekkür ederim, canım, çok güzel bir şey söyledin. Ama deden gerçekten haklı, " dedi.

Sonra tekrar ağlamaya koyuldu; bense hiçbir şey anlamıyordum artık.

Her neyse, anneannem hastalandığından beri, dedemlere haftada bir, genelde cumartesileri gidiyor ve bütün gün orada kalıyorduk; ben öyle mutluydum ki, anneannemin hiç iyileşmemesini diliyordum. Babam, yapacak işleri olduğu için, bizimle çok seyrek geliyordu; bu yüzden de sık sık annemle kavga ediyorlardı. Kısacası, kötü zamanlardı.

Anneannemle dedemse, birbirlerini eskisinden daha çok seviyor gibiydiler. Dedem artık sık sık bahçeyi bırakıp, vaktini kümeste ya da evde geçiriyordu.

"Linda, bir şeye ihtiyacın var mı? " diye soruyordu.

"Hayır, nereden çıkarıyorsun! Sen git bak bakalım, salataları toplamışlar mı? " diye cevap veriyordu anneannem.

Dedem, anneannemi bahçede iskemlesinde otururken gördüğünde, sessizce yanına gidiyordu; anneannem de ona bakıp, sıkkın bir ses tonuyla, "Herkes arada bir yorulabilir, öyle değil mi? " diyordu.

Dedem başıyla onaylıyor, ama çok mutsuz görünüyordu.

"Bana bir bardak su getir, lütfen, " diyordu anneannem o zaman; bazen de soluksuz kalmış gibi geliyordu bana.

Zamanla anneannem iskemlesinde daha uzun süre oturmaya başladı. Tavuk ve kazlarla artık daha çok dedem ilgileniyordu. Anneannem ona talimatlar veriyor, onu adım adım izliyordu; sonunda dedem öyle uzmanlaştı ki, şimdi de anneannem onun kuluçkaya yatabileceğini söylemeye başladı.

Ama dedem tavukları kesmeyi asla başaramadı; kesilmeye hazır olduklarında, ayaklarını bağlayıp, onları canlı olarak sepete koyuyor, kasabadaki kasaba götürüyordu.

"Zavallı hayvanlar! " diye içini çekiyordu anneannem. "Artık gücümün olmadığına o kadar üzülüyorum ki! " Ve hüzünleniyordu.

Ben de, anneannemin iç çekişinden, kasabın tavuklara korkunç şeyler yaptığını hayal ediyor ve onunla birlikte üzülüyordum.

O sıralar, dedemin beni ağaca çıkaracak hiç zamanı olmuyordu; ama ben, annemin salıncağına tek başıma binip sallanmayı öğrenmiştim; böylelikle, dedem bahçedeyken ona eşlik ediyordum.

Ancak bir süre sonra bana, "Anneannenin yanına git, onu yalnız bırakma, " diyordu dedem.

Anneannem de, benim geldiğimi görünce gülümsüyor ve bana öyle sıkı sarılıyordu ki, bazen boğulacağımı sanıyordum.

Derken, kış geldi ve hava çok soğudu, ben defalarca hastalandım, bu nedenle de köye, dedemlere bir süre gidemedim. Onları yeniden ziyarete gittiğim gün, anneannemi yatakta buldum; o günden sonra da, neredeyse hiç yataktan çıkmadı.

Mart ayında Alfonsina'nın çok güzel yavruları oldu. Anneannem, dedemden onları kendisine göstermesini rica etti. Yavruları gördüğünde öyle mutlu olmuştu ki, dedem onları, anneannemin odasına, yatağının yanına getirmeye başladı.

Anneannem onları tek tek eline alıp okşuyor, sonra tekrar sepetin içine koyuyordu. Bazen göğsünün üstünde bir yavruyla uyukladığı oluyordu; sıcacık yeri bulmuş yavru da uyuyordu onunla birlikte. Alfonsina onlara bakardı hep. Hiç kıskanç değildi Alfonsina.

Bu, anneannemle ilgili anımsadığım son şeydi. Bir gün yuvadan döndüğümde, evde ne annem ne babam vardı; beni Luigi Dede'mle babaannem karşıladılar. Ciddi bir yüz ifadesiyle bana, anneannemin uzun bir yolculuğa çıktığını, onu bir daha göremeyeceğimi söylediler.

"Ne demek, yolculuğa çıktı! " diye bağırdım. "Peki ama, neden bana söylemedi, neden bana hoşça kal demedi?.. Ya Alfonsina, o şimdi ne yapacak? "

Kendimi ihanete uğramış gibi hissediyordum ve anneannemin bu davranışı karşısında öyle hayal kırıklığına uğramıştım ki, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. Bunun üzerine, babaannem beni kucağına aldı ve bana anneannemin gökyüzüne yaptığı yolculuktan söz etti, benim oraya gidemeyeceğimi söyledi.

"Uçakla mı gitti? " diye sordum; çünkü annem ve babamla bir uçak yolculuğu yapmıştık, çok hoşuma gitmişti.

"Hayır, uçakla değil. Anneannen öldü. "

Böylece, ölmenin gökyüzünde uçaksız bir yolculuk yapmak olduğunu öğrenmiştim. Bu yolculukta ne kazlara ne çocuklara yer vardı.

Cenaze günü işler daha da karmaşıklaştı, çünkü birisi bana çiçeklerle kaplı tahta sandığın içinde anneannemin olduğunu ve onu mezarlığa götüreceklerini söylemişti. Eğer gerçekten o sandığın içindeyse, anneannem gökyüzünde olamazdı; bana yalan söylenmişti!

Bağırmaya başladım:

"İnanmıyorum! Hepiniz yalancısınız! Anneannemi görmek istiyorum! "

O kadar çok bağırıştım ki, herkes korktu, çünkü bir türlü beni sakinleştirmeyi başaramıyorlardı.

Ottaviano Dede'm yanıma gelip bana şöyle dedi:

"Anneanneni göremeyiz, ama o aslında hiçbir yere gitmedi, biliyor musun? Yerine Alfonsina'ya bıraktığını söyledi ve onun yokluğunu hissettirmememiz için, Alfonsina'ya çok iyi bakmamızı istedi. "

Dedeme baktığımda çok rahatlamıştım.

"Tam olarak öyle mi dedi? "

Başıyla onayladı. Kendi düğününde giydiği koyu renk takım elbise içinde ve güzelce taranmış saçlarıyla çok şıktı; ama omuzları daha da çökmüştü ve olduğundan yaşlı görünüyordu.

"Evet. Hem de, sana selam söylememi ve bir öpücük vermemi söyledi. "

"Peki, ne zaman dönecek? "

Dedem omuz silkip yanımdan uzaklaştı. Döndüğünde, kucağında Alfonsina vardı ve mezarlığa kadar tabutu onunla takip etti.

Herkes ona bakıyordu, ama dedem kimseye bakmıyordu. Benim elimden tuttu; sık sık eğilip, başıyla kendisini onaylayan Alfonsina'ya bir şeyler fısıldayıp durdu.

O an emin oldum ki, anneannemle konuşuyordu.

BOSTAN

Anneannemin ölümünden sonra, Ottaviano Dede'm her zamanki gibi, kendi evinde oturmaya ve bostanda çalışmaya devam etti. Tavuklarla da bir daha hiç ilgilenmedi; bir gün onları alıp sepetlere yerleştirdi ve kasabadaki kasabamıza götürdü. Alfonsina'yla, artık iyice büyümüş yavrularını bıraktı yalnızca. Köye gittiğimiz hemen hemen her hafta, dedem ister evde olsun, ister bostanda ya da avluda, Alfonsina ve yavruları hep onun peşinden gidiyorlardı. Ona seslenince, Alfonsina bana doğru geliyor, ama dedem ondan uzaklaşır uzaklaşmaz, bana arkasını dönüp, kanatlarını çırparak onun arkasından koşuyor, yavruları da telaşla onu izliyordu.

Kısacası, eğer onlarla beraber olmak istiyorsam, benim de sıraya girmem gerekiyordu; sonra hep birlikte bostana gidiyorduk.

Dedemin bostanı çok büyüktü, çünkü onun mesleği, tıpkı babası Vincenzo ve dedesi Giovanni gibi bahçıvanlıktı. Bostan, evin arkasından, kümesin çitlerinden başlıyor, nehre kadar devam ediyordu. Nehir tarafına bir sıra elma ağacı dikmişti dedem; daha ilerideyse, küçük bir bağ vardı. Bahçenin geri kalanı, düzenli şekilde yol yol bölünmüştü; bunların arasından, sulamaya yarayan küçük kanallar geçiyordu.

Toprağın her bölümü mevsime göre farklı işlenirdi: Havuç, salata, lahana, patates, soğan... Kısacası, her tür sebze vardı. Dedem bir tarafta sebzeleri dikip suluyor, öbür tarafta ise olgunlaşanları topluyor; bu, bütün yıl böyle devam ediyordu. Hiçbir zaman boş kalmadığı için, bostanın ortasında yürümek mümkün olmazdı; ama özellikle ilkbaharda, elma ağaçları çiçek açtığında, sebze-ler olgunlaşmaya başladığında ve kiraz ağacı Felice bembeyaz olduğunda, çok güzeldi.

Kiraz ağacı, bahçenin sokakla avlu arasındaki bir köşesindeydi; o kadar büyüktü ki, onu her yandan görmek mümkündü. Yalnız kaldığından beri, dedem zamanının büyük kısmını kiraz ağacının altında geçiriyordu. Önceleri oraya beni de götürüyordu, ama şimdi ağacın altına anneannem Teodolinda'nın sandalyesini koymuştu ve bostanda bir işi olmadığında ya da dinlenmek istediğinde, yanında Alfonsina ve yavruları, o sandalyeye oturuyor, gözlerini kapatıp, hareketsiz öylece duruyordu.

Bir keresinde onu böyle uyurken yakaladığımda, "Dede, öldün mü? " diye sordum.

Bunun üzerine, tıpkı anneannemin tavukları gibi, bir gözünü hafifçe aralayarak, yanına yaklaşmamı işaret etti dedem.

"Buraya otur, " dedi, iskemlede yer açarak.

Oturdum, kolunu omuzuma attı ve eliyle gözlerimi kapattı.

"Şimdi bana ne gördüğünü söyle, " diye fısıldadı.

Yalnızca karanlık gördüğümü söyledim.

"Dinle, " dedi dedem.

Etrafı dinlemeye başladım ve yavaş yavaş, önce bir cıvıltı, daha sonra da yaprakların arasında bir gürültü duydum.

"Bu, baştankaraların yuvası; bak, anne kuş yavrularına yiyecek götürüyor. "

Hiçbir şey görmüyordum, ama önce bir kanat çırpışı, sonra da bir cıkçık sesi duydum. Hayret, ne çok ses çıkarıyorlardı öyle!

"Ağızlarına yiyecek veriyor, " diye açıkladı dedem. "Şimdi tekrar dinle. "

Yoğun bir vızıltı duydum bu kez.

"Bunlar peteğe giden arılar. Çiçekleri emmişler, şimdi karınları şişmiş bir halde evlerine dönüyorlar. Onları görüyor musun? "

Bir kez daha dinledim ve bana onları gerçekten görüyormuşum gibi geldi; zavallıların öylesine kocaman karınları vardı ki, güçlkle uçuyorlardı.

O zaman dedem elini gözlerimden çekti ve, "Anladın mı? " diye sordu bana. "Eğer dikkatle dinleyip yoğunlaşırsan, sanki gözlerin açılmış gibi, bir sürü şey görebilirsin. Şimdi de, kiraz ağacının soluklarını dinle. "

Yeniden gözlerimi kapattım, bu kez yüzüme doğru hafif bir rüzgâr eser gibi oldu; kiraz ağacının tüm yaprakları yavaş yavaş kımıldamaya başlamıştı.

"Doğru, dede, Felice nefes alıyor, " dedim.

Dedem başımı okşadı ve bir süre daha hareketsiz kaldı; ona baktığımda, gülümsediğini gördüm.

Ne zaman Ottaviano Dede'mi düşünsem, bana ağaçların nefes aldığını öğrettiği o günü anımsarım hep.

Mayıs ayında, altıncı yaş günümde, dedem Ottaviano bize geldi. Anneannemle bize geldikleri zamanlarda, herkes onun şehirden pek hoşlanmadığını anladığı için, annem telefonda ona, gelmesi gerekmediğini, çünkü bunun gerçek bir doğum günü partisi olmayacağını söylemişti.

"Yalnızca pasta olacak, hepsi bu. "

"Böylesi daha iyi, " dedi dedem, "Linda'sız bir eğlentiyi kaldıramam zaten. "

Tam öğle yemeği saatinde, babaannemler ve bizim için bir sürü şey yüklediği kamyonetiyle çıkageldi. Ottaviano Dede'min kullandığı iki araç vardı: Kamyoneti ve bisikleti. Kamyonetiyle kasabaya sebze ve tavuk taşır ya da şehre gelirdi; bisikletiyle ise, hemen hemen her yere giderdi.

Annemin tüm ısrarlarına ve kızmasına rağmen, hiçbir zaman araba almak istememişti.

Bir keresinde tartışırken, "Kayıinvalidemlere rezil oluyorum! " demişti annem.

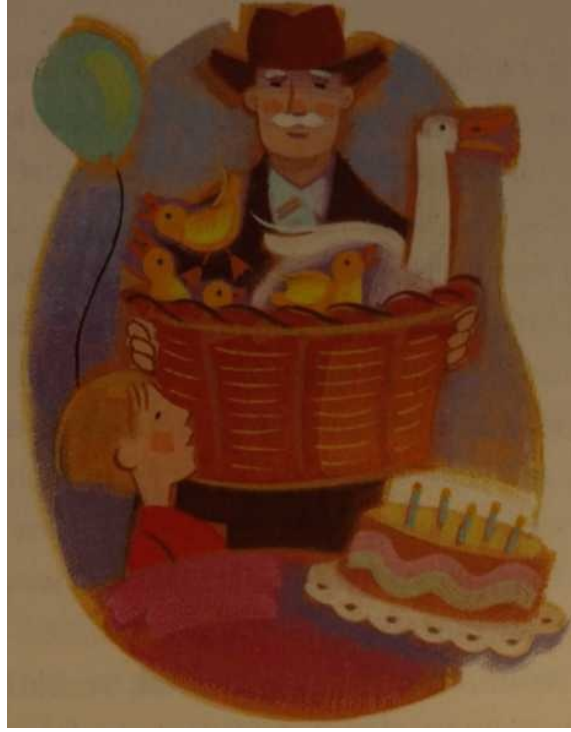
"Yaa, beyefendiyle hanımefendi burun kıvırıyorlar demek, " dediymi dedem de, alayla gülerek. "Ama taze sebze ve yumurta getirdiğim zaman, sorun çıkarmıyorlar! " Annem kıpkırmızı kesilmişti. "Her neyse, benim işime yaramayacak bir araba satın alacağım fikrini aklından çıkar! Beni ya böyle kabul edin ya da hiç etmeyin. "

O günden sonra annem araba konusunu bir daha açmadı; dedem de, en az onun yaşında -belki de daha yaşlı- kamyonetiyle ordan oraya koşuşturmaya devam etti.

Kısacası, dedem doğum günü partime iki sepetle geldi; biri sebze doluydu, diğesindeyse Alfonsina ve yavruları vardı.

"Yalnız kalmak istemiyorlardı, onları da getirmek zorunda kaldım, " diye açıkladı, ona şaşkınlıkla bakan babaanneme. Bana da göz kırptı.

Öğle yemeği iyi geçti. Alfonsina öyle terbiyeli davranmıştı ki, babaannem Antonietta kazların böylesine akıllı ve uygar olduklarını tahmin etmediğini söyledi.

"Uygar" sözcüğünü seçtiği için, dedem keyifle gülmeye başladı.

"Eh, keşke etrafta bunun gibi kazlar olsa! Aramızda yani demek istiyorum, beni anlıyorsunuz ya, Antonietta Hanım... "

"Baba! " diye haykırdı annem, babaanneme endişeyle bakarak.

"Canım, ne dedim ki ben? " dedi dedem. "Neyse, dinle, benim buraya gelmemin bir nedeni de size bir teklifte bulunmak. Bu yıl, Tonino için son özgürlük yılı; gelecek yıl okula gidecek, yani yüzünü zor göreceğiz. Diyorum ki, burada havalar ısınmaya başlıyor, senin kutsal işin var, kocandansa, hiç söz etmeyelim bile... Lütfen, sözümü kesme, doğru söylüyorum, hem de çok doğru. Annen başkaydı... O, eski zaman kadınıydı... Oysa, siz bütün gün çalışıyorsunuz, bu çocuk da o hapishanede kapalı kalıyor... "

"Ama baba, neler söylüyorsunuz! Tonino anaokuluna severek gidiyor! "

Anneme bakmamayı tercih ettim -Böyle bir yalanı ben söylemiş olsaydım, azarın her türlüünü işitmiştim.

"Tamam, ama şimdi hava sıcak ve okul tatile girmek üzere. Yani... " (Ottaviano Dede'min utandığını ilk kez görüyordum ve bunun nedenini anlamıyordum. Ama hemen sonra anladım.) "neden bir iki haftalığına onu bana göndermiyorsun? "

Dedem cümlesini çabucak tamamladıktan sonra, bir parça ekmek alıp tabağını temizlemeye başladı. Bir süre sessizlik oldu. Dedem, başını kaldırmadan, tabağına ekmek banmaya devam ediyordu.

Önerisi öyle olağanüstüydü ki, nefesim kesilmişti. Zorlukla bağırabildim:

"Dede! " Ve koşup ona sarıldım.

Annem en sonunda konuşabildi.

"Ama yalnızsın, bahçeyle ilgilenmen gerekiyor... ve annem olmadan... nasıl baş edeceksin küçük bir çocukla? "

Annemin beni dedeme göndermek istemediği açıkça anlaşılıyordu. Her şeyden önce babam iş için uzaklardaydı ve annem de geceleri yalnız uyumaktan çok korkuyordu. Hem, doğduğumdan beri beni tıpkı bir pul gibi kendine yapışık tutuyor, yanından hiç ayırmıyordu; bir de sanırım, dedeme fazla güvenmiyordu.

Dedemi herkes çılgın bulurdu; anneannem de ondan söz ederken, "Senin şu çılgın deden, " diye başlardı lafına. Bunu söylerken de gözlerinin içi gülerdi.

Annem sandalyesinde kıpırdanıp duruyordu; babaannemle Luigi Dede'm de birdenbire sağır, dilsiz, biraz da kör olmuşlardı -Bu tutum onların dilinde, "Bizim olan bitenle ilgimiz yok, " demekti.

Ottaviano Dede'm başını tabağından kaldırdığında, gözlerinin parladığını gördüm.

"Senden bugüne dek hiçbir şey istemedim, "

diye mırıldandı.

Aynı akşam onun evine doğru yola çıkmıştık.

Kamyonetine benim valizimi, Alfonsina ve yavrularının sepetini yerleştirdik; biz yola çıkarken, annem ve babaannemler, sanki Amerika'ya gidiyormuşuz gibi, pencereden el sallayıp durdular.

On beş gün, daha sonra bir ay oldu; çünkü babam yolculuktan bir bacağı kırık dönmüştü ve annemin de sürekli onunla ilgilenmesi gerekiyordu. Telefonda bana, babamın bacağına kırıldığını söylediğinde, ağzımdan kaçan "Yaşasın! " karşısında annem çok şaşırmıştı.

Hemen sonra, "Deden orada mı?ı? " diye sordu. "Elbette buradayım, " diye cevap verdi dedem. "Oğlun emin ellerde, sakın ol! "

Annem onu uzun süre sorguladıktan sonra, en sonunda yatıştı ve bizi rahat bıraktı.

Ben de Ottaviano Dede'mle, yaşamımın en güzel günlerini geçirdim.

O günlerden anımsadığım ilk şey, yumurtalı krema dolu fincanımdı. Her sabah dedem, yumurta ve şekerle bana bu kremayı hazırlardı. Ben yatakta yarı uykulu oturur; bir yandan da, yumurtayla şeker çırpılırken çıkan sesi dinlerdim: *Tuk-tuk-tuk-tuk...* O zaman yavaş yavaş ayılır ve dedemi beklerken, panjurlardan ve küçük aralıklardan içeri süzülen güneşin havada oluşturduğu altın yaldızlı çizgileri seyrederek eğlenirdim. Sonra, avluda yavrularıyla gezen Alfonsina ve kremayı çırpmaya devam eden dedemin sesleri gelirdi yine kulağıma. *Tuk-tuk-tuk...*

Kıvamının iyi olması için, yarım saat gerekiyordu. Söylerken, önemsiz bir ayrıntı gibi geliyor ama, sabahları yenebilecek en güzel şeydi yumurtalı krema. Dedem içine biraz da kırmızı şarap koyduğu için, tadı liköre benziyordu. Kısacası, babaannemin meyveli pastasından da, annemin kakaolu pudinglerinden de daha güzeldi.

Anneme, dedemin yumurtalı kremayı nasıl yaptığını açıkladığımda, annem tam üç kez, "Olamaz! " diye haykırdı. Ben dedemin yumurtalı kremasının, onun pudinglerinden daha güzel olamayacağını kastettiğini sandım ve onu avutmak için onun kakaolu pudinglerinin de, dedemin kreması kadar güzel olduğunu söyledim. Ama o yine tekrarladı:

"Olamaz! Altı yaşında bir çocuğa şarap vermek! "

İşte ancak o zaman, dedemin yumurtalı kremanın içine koyduğu kırmızı şaraba kızdığını anladım ve ona, "Ama dedem, sana da küçükken bu kremadan verdiğini söyledi, " dedim. "Doğduğunda bir mantar tıpa gibiymişsin, bu krema sayesinde büyümüşsün. "

Annem kızarak, "Mantar tıpa gibiymişim! " diye yineledi. Ama kremadan da, şaraptan da bir daha söz

etmedi.

Yumurtalı kremayı hazırlamak için, her akşam dedemle birlikte, bize bir iki kilometre uzaklıkta oturan Emilio adlı bir çiftçiden yumurta almaya gidiyorduk. Bu Emilio'nun bir ahır, ahırında da beş altı tane ineği vardı; onlara birer prensesmişler gibi bakardı, ama kümesi yoktu. Dolayısıyla tavuklar, hemen her yere yumurtluyorlardı: Samanlığa, çitlerin altına, hatta ahıra. Her seferinde dedem ona şöyle derdi:

"Neden güzel bir kümes yapmaya karar veremediğini anlamıyorum. Benim Linda'ın, seni bu şartlarda görseydi, sıkı laf işitirdin ondan! "

Emilio da her zaman, "Bu yüzden evlenmedim ya! " diye cevap verirdi.

Evlenmemiş olmasına ve bir kümesi bulunmamasına rağmen, Emilio yumurtaları bulmayı her zaman başarırdı. İnanılmazdı, ama tavuklar bunu ona her gün bildiriyorlardı sanki.

Biz gelir gelmez, "Bugün beş tane yaptılar, " derdi. Ya da, "Yalnızca üç tane var. " Ve sonuçtan emin, onları toplamaya giderdi hemen.

Bir seferinde, eski püskü bir çift ayakkabının içinde iki tane bulmuştu.

"Böyle olmuyor, " diye azarlamıştı onu dedem, "onları disiplin altına almalısın! Linda buna asla izin vermezdi. "

Tavuklar hakkındaki fikirlerinin dışında, Emilio çok sempatik bir adamdı.

İlk gün dedem, yalnızca bir tane yumurta almak istedi; çünkü yumurtalı kremanın çok taze olabilmesi için, tavuk kokması gerektiğini söyledi. Yumurtayı gömleğinin içine yerleştirdi, beni bisikletin önüne oturttu ve yola çıktık.

Emilio o sırada, "İyi de, yumurtayı neden oraya koymak zorundasın ki? " diye sormuştu.

"Ya nereye koymalıyım sence? " diye cevap vermişti dedem.

Gerçekten de, satın aldığı her şeyi gömleğinin içine koyardı dedem. Anneannem buna "lanet olası bir alışkanlık" derdi, çünkü dedem gömleğinin içine gerçekten her şey koyardı: Puro, gazete, ekmek ve hatta, bir sefer pazardan aldığı.

Üstünü başını pisleyen dört beş civcivi bile. Anneannem söylenirken, dedem çantaların kadınca olduğunu, çocukluğundan beri hep böyle yaptığını ve seksen yaşında da böyle yapmaya devam edeceğini söylerdi.

"Eğer o yaşı gelirsen, kalın kafa! " derdi anneannem.

İşte, dedem, o sefer de yumurtayı aldı ve dediğim şekilde güzelce yerleştirdi. Ama yaklaşık bir kilometre sonra -ne oldu bilmiyorum, belki benim dirseğim çarpmıştı- tuhaf bir ses çıktı. Dedem hemen durdu.

"Bir göz atayım, Tonino, " dedi. Gömleğinin içine bakıp, "Omlet yapmışız! " dedi.

Gerçekten de, gömlek sapsarı olmuştu, ama dedem bozuntuya vermedi.

"Korkacak bir şey yok, şimdi geri döneriz, yumurtalardan iki tane alırız. Böylelikle, eğer biri kırılırsa, yedeğimiz olur. "

Bunları söylerken, gülüyordu ve çok eğleniyor gibiydi. O zaman, bir keresinde yumurta sepetini düşürdüğüm için, annemin gülmek yerine, bana sıkı bir tokat indirdiği geldi aklıma. Bazı konularda annem dedeme hiç benzemiyordu gerçekten!

Yumurtalı krema hazır olduğunda, dedem yukarı, odama gelir ve pencereyi ardına kadar açardı.

"İlkbahar geldi, uyanın çocuklar! " diye şarkı söylemeye başladı. Çok güzel bir sesi vardı, ama öyle bağırarak şarkı söylerdi ki, kulaklarımı tıkamak zorunda kalırdım.

"Yeter, dede! "

"Haydi, yumurtalı kreman sönecek, Alfonsina da sabırsızlanmaya başlayacak! " derdi.

Ben kremayı ağızma iyice doldurup yutardım; bu arada da, elime ne geçerse üstüme giyerdim -dedem umursamazdı bunu- ve hemen avluya koşar, Alfonsina'yla yavrularını yemlerdim. Sonra hep birlikte bostana giderdik.

Kiraz ağacının altından geçerken, her zaman durup, kirazlar olgunlaşmış mı diye bakardık.

"Birkaç gün daha ister, " diye mırıldanırdı dedem, Felice'nin gövdesini okşarken. "Sonra meyveleri toplamaya başlayacağız. Bu kez sana, tek başına ağaca çıkmayı öğreteceğim. "

Bunu düşünmek bile beni öyle heyecanlandırıyordu ki, sessizce Felice'den çabuk olmasını rica ediyor, dedem bana ağaca çıkmayı öğretmeden annemin gelip beni almasından deli gibi korkuyordum. Oysa, babam bacağını kırdı ve çok da iyi oldu.

Bir sabah dedem, Felice'nin tepesine bakıp, "Hazırlar, " diye haber verdi.

Bir merdiven almaya gitti, ağaca yasladı ve beni ilk dalın üstüne çıkardı.

"Şimdi, ata biner gibi otur, dimdik dur ve beni bekle. "

Ayakkabılarını çıkardı, sol koluna bir sepet taktı ve birkaç saniyede yanıma geldi.

"Bunu nasıl yapıyorsun, dede? " diye sordum.

"Sırrı bunun içinde, " dedi başına dokunarak. "Bir kedi ya da kuş olduğunu düşünmelisin; ağacın senin arkadaşın, hatta evin olduğunu düşünmelisin. Rahat olmalısın, kendini rahat hissetmelisin. Ayakkabılarını çıkar. Şimdi de korkmadan hareket et, Felice seni tutar. "

Dedem kirazları toplamaya koyuldu; ben de yavaş yavaş dizlerimin üstünde sürünmeye başladım, sonra ayağa kalkıp yakındaki dallara geçtim.

Dedem bana bakmıyor gibiydi, ama tek bir hareketimi bile gözden kaçırmıyordu.

"Öyle değil, böyle, " diye yardım ediyordu, zor durumda kaldığımda.

Biraz sonra sepet tamamen dolmuştu; ama öyle çok eğleniyordum ki, hiç aşağı inmek istemiyordum.

"Bugünlük yeter, Tonino, benim çalışmam gerekiyor. İyi öğrendiğinde, tek başına da, istediğin kadar kalırsın ağacın tepesinde. "

Bir hafta içinde, adeta Tarzan olmuştum; yukarı çıkıyor, aşağı iniyor, sonra tekrar en yüksek dallara tırmanıyordum. Dedem beni sürekli izlemiyordu artık; bazen anneannemin sandalyesini alıp, kiraz ağacının altında gözlerini kapatmış bir şekilde oturuyordu. Ama gözü kapalı da olsa, beni gördüğünü biliyordum.

"Biliyor musun, Tonino, " diye anlatmaya başladı bir seferinde, "senin yaşındayken, senin kadar başarılı değildim ben. Gerçekten! Ağaca çıkmayı iyice öğrenene kadar iki kere düştüm. Anlaşılan, sen annene benziyorsun. Ah, o küçükken tam bir şeytandı! "

Anneme benzemek beni çok gururlandırmış; annem beni almaya geldiğinde, ona söylediğim ilk şey de bu olmuştu.

"Anne, dedem Felice'ye tırmanmayı öğretti bana. Bak, nereye kadar tırmandım! "

Ona en yukarıdaki dalı gösterdim.

Annem dala doğru baktı, sonra bana baktığında, yüzünün renginin solduğunu fark ettim.

"Baba, sen delirdin mi? " dedi dedeme, kötü bir ses tonuyla.

"Neden, çocukken sen de tırmanmıyor muydun? "

"Yirmi beş yıl önce bu ağacın boyu şimdikinin yarısı kadardı. Nasıl olur da bazı şeylerin farkına varmazsın? "

Annem trajik bir havayla içini çekerek, başını kaldırıp ağaca baktı.

O an anneme karşı öyle bir nefret duydum ki, elimden gelse onu yok edebilirdim. Koşup dedeme sarılmak istedim, ama dedem beni tatlılıkla uzaklaştırdı.

"Annen haklı, Tonino, gerçekten de yaşlı bir deliyim, " dedi.

Bu cümleyi hiç unutmadım, sanırım, annem de öyle.

Eve dönüşüm çok kötü oldu. Annem bana söz verdiği çıkartma albümünü almayı unuttuğu için kapris yaptım; bunun üzerine annem, albümü bulmak uğruna üç gazete bayi, iki kırtasiyeci gezdikten sonra, yanlış yere park edince, tam iki kez ceza yedi ve sonuçta da albümü bulamadık. Arabaya döndüğünde, yine kapris yapmaya başlayınca da, bana sıkı bir tokat attı. Eve geldiğimizde, babam koltuk değnekleriyle karşıladı beni ve anneme önce hak verdi, sonra haksız buldu onu. Annem bağırmaya başladı; daha sonra babaannem, Floppy'yle aşağı indi. Floppy bağırmakta olan anneme havlamaya koyuldu ve sonunda ondan bir tekme yedi. Babaannem yukarı çıkıp kendi evine döndü, annemle babam da kavgaya devam ettiler. Kavgayı kestiklerinde, ikisi de ceza olarak beni odama gönderdiler; ben de ağlamayı kestim. Çıkartma albümü umurumda değildi; annemin ceza yemesine ve bu kadar sinirlenmesine sevinmişim, Ottaviano Dede'min intikamı alınmıştı.

O gece rüyamda, Ottaviano Dede'mle kiraz ağacının tepesindeydim, sirkteki trapezcilere benziyorduk. Dedem baş aşağı, en üstteki dalda asılıydı, ben de onun ellerini tutmuş sallanıyordum. Dedem ileri geri hızla sallanıyor ve birden beni havaya doğru fırlatıyordu. Ben kollarımı açmış, hiç korkmadan, tıpkı bir kuş gibi uçuyordum; dedem de aşağıdan bana gülümsüyordu.

KALPTEKİ DİKEN

O yaz anneler, babaanneler ve Floppy, sürekli kavga ettiler; her şey babamın bacağını kırması yüzündendi. Hareket edemediği için, babam aklını bacağıyla bozmuştu, annem de onunla, çünkü tatile gidemiyorduk; babaanneler de, babamın bacağına taktığı için, anneme kızıyorlardı. Ve ahmak Floppy de, herkes sesini yükseltince, sanki hepsine kızmış gibi havlamaya başlıyordu.

Kısacası, bazen evimiz tımarhaneyi andırıyordu! O zaman ben de, kurtulmak için kulaklarımı tıkıyor, odama gidip kendimle ilgili şeyler düşünüyordum ya da resim yapıyordum.

Bir gün, dedemle birlikte nehirde yüzerken itfaiyecilerin geldiği andaki resmimizi yaparken, annem odama girdi. Resim çok güzel olmuştu. Gözleri görmeyen birisi bile, çizdiklerimin itfaiyecilerle ben ve dedem olduğunu anlardı. Ama annem sinirli olduğu için, beni soru yağmuruna tutmaya başladı: Bunlar kim? Bu yüzenler kim? Ne olmuş?..

Böyle olunca da, Ottaviano Dede'ne o olaydan söz etmeyeceğime söz verdiğim halde, sırrımızı daha fazla saklayamadım, her şeyi anlattım.

Bir gün hava çok sıcaktı, dedem bana, "Nehre gidip, biraz serinlemeye ne dersin? " diye önerdi.

Bu fikir çok hoşuma gitti ve bostandaki işimiz biter bitmez, havlularımızı alıp yola çıktık. Dediğim gibi, nehir evin yanından geçiyordu ve bir nehirden çok kanalı andırıyordu; çünkü, ne çok büyük ne de fazla derindi. Uzatmayayım, soyunduk, dedemle birlikte don paça suya girdik. Dedem fok gibi üfleyerek, ordan oraya yüzerken, ben balık avlamaya başladım.

Nehrin ortasında, önümden kocaman bir balık geçti, ben de onu izlemeye koyuldum. Ama dedemin yardımına ihtiyacım vardı; bağırmaya başladım:

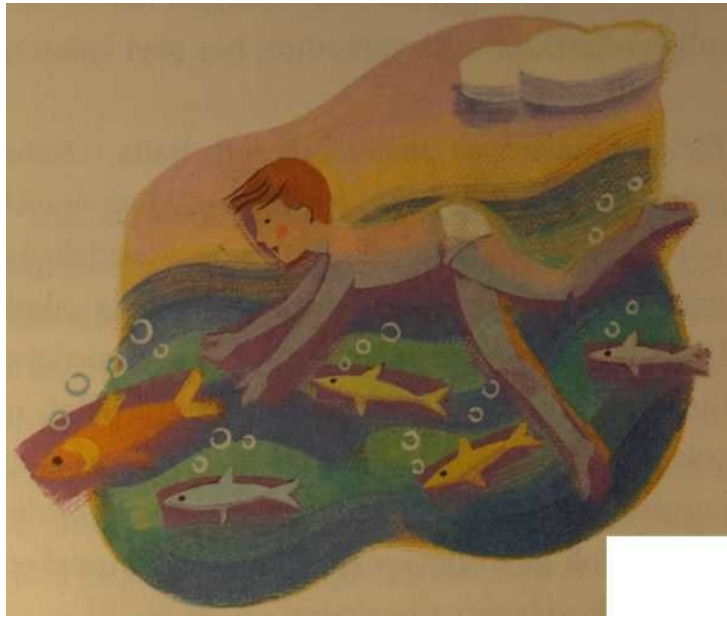
"Dede! Dede! "

"Ne var, Tonino? "

"Gel! "

Onu çağırmak için kolumu sallayıp duruyor, arada bir de dalıp, balığı kontrol ediyordum.

"Geliyorum, Tonino, kıpırdama! " diye cevap verdi dedem; bana en kısa zamanda ulaşabilmek için soluk soluğa kalmıştı.

Tam da o sırada -şanssızlık bu ya- Maria Hanım bisikletiyle oradan geçiyordu; bir süre durup bize baktı, sonra da torpil gibi fırlayıp gitti. Beş dakika sonra nehrin kıyısına, sirenlerini öttürerek itfaiye arabaları geldi.

"Sakin olun, size yardım edeceğiz! " diye bağırdı itfaiyecilerden biri.

O zaman dedem, öksürüp tükürerek başını sudan çıkardı. Yakaladığı balığı göstererek, "Gerekmez, teşekkürler, onu ben tuttum! " diye seslendi.

Annem bu hikâyeyi dinleyince, öyle hızlı gülmeye başladı ki, bir türlü kendini durduramadı.

"Gerçekten öyle mi dedi? " diye soruyordu gözlerini kurularken. "Bir tek benim babamın başına böyle bir şey gelebilir! "

Sonunda gülmeyi kesti ve bütün gün boyunca keyifli hali devam etti.

Ancak daha sonra, nehrin suyunun kirli olabileceğini, mikrop kapmış olabileceğini düşünmeye başladı. Yarım saatte bir, karnımın ağrıyıp ağrımadığını sorup durdu; ben ağrımadığını söyleyince de, üzülüyordu sanki. Dedeme hiçbir zaman güvenilmeyeceğini söylüyordu sürekli.

Ama babaannem, "o yaşta" donla ortaya çıkmasını pek saygın bulmadığını söyleyince, annem hemen şöyle cevap verdi:

"Peki, 'o tür' bir köpeğin peşi sıra aptal gibi koşturmak sizce saygın bir davranış mı? "

En sonunda, annem benim hastalanmadığımı görünce, kamım için endişelenmeyi bırakıp, yeniden aklını babamın bacağıyla bozmaya başladı.

Yine de, yaz çok çabuk geçti ve sonbaharda ilkokula başladım. Dedemin tahmin ettiği gibi, okulu çok eğlenceli bulmadım; hatta, ilk aylar bana okula gitmek işkence gibi geldi. Öğrenecek ve yazacak o kadar çok şey vardı ki, bu da okulda en hoşuma gitmeyen şeydi; hem sonra, yazdıklarım herkesi güldürüyordu.

Dedem, Alfonsina'yla konuşuyor, diye yazıyordum.

"O kim? " diye soruyordu öğretmen.

"Bir kaz. "

Ve herkes gülmeye başlıyordu.

Dedem, bir maymun gibi kiraz ağacına tırmanıyor.

""Dedem çok çevik bir şekilde ağaca tırmanıyor" denir, " diye düzeltiyordu öğretmen.

Ve herkes gülmeye başlıyordu.

Felice'nin pembe renkli dallan var.

"Felice mi? Kim o? Bir kiraz ağacı mı? "

Ve herkes gülmeye başlıyordu.

Sonunda, ne yazacağımı artık bilemez olmuştum, başkalarının bana güleceğinden korkuyordum. Annem, "Başka şeylerden söz et, " diyordu, ama ben hoşuma gitmeyen şeyler anlatmak istemiyordum ve böylece artık okula gitmemeye karar verdim.

Bir sabah anneme, karnımın ağrıdığını söyledim, bana inanmadığı için de zorla kustum.

Annem, "Tanrı'ın, ne oldu acaba? " deyip, beni okula göndermedi.

İkinci gün de aynı şeyi yaptım, üçüncü gün annem beni doktora götürdü.

"Hiçbir şeyi yok, heyecandan. Çocuğun kaygılarının geçirilmesi gerek. "

O zaman, annem öğretmene gidip onunla bu konuda konuştu; öğretmen olanlar için üzülüğünü söyledi ona. Benim hayal gücümün çok güçlü, bazen aşırı olduğunu da söyledi.

"Bakın, benim oğlum hiçbir şeyi uydurmaz, "

dedi annem.

"Gerçekten mi? " dedi öğretmen. "Dedesinin-"

"Evet, benim babam gerçekten öyledir! " diye haykırdı annem, başını gururla dikleştirerek. Ben de, bu söylediklerinden dolayı onu yine çok sevdim.

O günden sonra, her istediğimde dedem hakkında bir şeyler yazdım, arkadaşlarım da daha az gülmeye başladılar.

Bir gün -Noel'e birkaç gün kala, ağacın altına koyacağımız mektupları yazıyorduk- kapının dışında bir gürültü patırtı duyduk. Hademe, "İçeri girilemez! " dedi; diğer sesin sahibiyse, "Aptalca şeyler söylemeyin, burası hapishane mi? " diye cevap verdi.

Ayağa fırlayıp, "Benim dedem o! " diye bağırdım.

Tam o dakikada kapı açıldı.

"İzninizle, girebilir miyim? " diye sordu sesin sahibi ve öğretmen daha ağzını açamadan karşımızda Noel Baba'yı bulduk.

Ben sandalyemin üstüne yığıldım, ne düşüneceğimi bilemiyordum. O zamanlar Noel Baba ile ilgili düşüncelerim karmaşıktı ve evde de bu konuda bana net bilgi veren kimse yoktu. Babaannem, her yıl ona, hediye dolu çuvalıyla bir yerlerde rastladığına yalan yere yemin edip duruyordu; annemle babam bu konuya pek önem vermiyor gibiydiler, ama erken yatmamı, yoksa Noel Baba'nın bana hediye getirmeyeceğini söylüyorlardı. Anneannem Teodolinda da oflayıp poflayarak, eskiden Cadı Befana varken her şeyin daha güzel olduğunu söylemişti bir keresinde. Yalnızca Ottaviano Dede'm bu konuya hiç girmemiş, ona düşüncesini sorduğumda, bana bu konuda bilgi sahibi olmadığını söylemişti.

"Günaydın, " dedi Noel Baba. "Beni tanımak istediğinizi duydum ve buradan geçerken, 'Neden onları selamlamıyorum? ' diye sordum kendime. "

Sesi dedemin sesiyle aynıydı! Durumu kavramaya başlamıştım. Bu arada, Noel Baba sırtındaki büyük sepeti yere bıraktı; sepetin içinden homurtular duyuluyordu.

"Bir dakika, önce hediyeleri dağıtmalıyız, " dedi sepetin içine bakarak, sonra da sepetten bir sürü küçük paket çıkardı. Bunun üzerine, sınıfta büyük bir gürültü koptu ve bütün çocuklar ona doğru koşmaya başladılar.

Noel Baba herkese bir paket verdikten sonra bana, "Ya sen, neden gelmiyorsun? " diye sordu.

Gerçekten de, ben yerimde öylece duruyordum, çünkü nasıl davranmalıyım, bilemiyordum.

Ona yaklaştığımda, bir elini omuzuma koydu.

"Şimdi çocuklar, yerinize geçin, çünkü Tonino'ya çok özel bir hediye vermeliyim. "

Arkadaşlarım hızla yerlerine otururlarken, o elini sepete sokup, Alfonsina'yı dışarı çıkardı.

"Bu, Tonino için, " dedi, onu kucağıma verirken.

Alfonsina, parlak beyaz tüyleri ve boynunun çevresindeki kırmızı kurdelesıyla, o gün çok güzeldi.

Arkadaşlarımla şaşkınlıktan sesi soluğu çıkmıyordu; öğretmense, zor da olsa kendini toparlayıp sordu:

"Siz kimsiniz? "

Ottaviano Dede'm şapkasını ve takma sakalını çıkararak, "Tonino'nun dedesiyim, " diye cevap verdi.

"Yiyecek bir şeyler götürmek için kızıma gitmiştim. Tonino ve arkadaşlarına bir sürpriz yapayım, dedim!

Ve işte buradayım; bana istediğiniz her şeyi sorabilirsiniz. "

O zaman öğretmen, oturması için dedemi masasına davet etti; hademeye de, gidebileceğini söyledi.

Dedem oturdu, Alfonsina'yı dizlerine oturttu ve bir sürü şey anlatmaya başladı; Felice'den, bostandan,

Alfonsina ve yavrularından, anneannem

Teodolinda'dan söz etti. Ben de yanında duruyor ve arkadaşlarım nefeslerini tutmuş onu dinlerken,

kendimi rüyamda, dedemle kiraz ağacına çıkmış, dedem beni uçuruyor gibi hissediyordum.

Zil çaldığında, hiç kimse eve dönmek istemedi, öğretmen de dedemin hepimize unutulmaz bir sabah

yaşattığını söyledi.

O günden sonra, hiç kimse yazdıklarına gülmedi bir daha, hatta bazı çocuklar bana kıskançlıkla

bakıyordu artık.

Noel'de dedem bize öğle yemeğine geldi ve akşam, her ne pahasına olursa olsun eve dönmek istediği

için, annem bana onunla gitmek ister miyim diye sordu.

"İki gün kalırsın, sonra gelip seni alırsın. "

Dedemin yüzünde büyük bir mutluluk vardı ve anneme, bunun aldığı en güzel hediye olduğunu söyledi.

Alelacele eşyaları hazırladım ve yola çıktık; bu kez arkamızdan hiç kimse pencereye çıkıp bakmadı.

"İyiye işaret, " diye yorumladı dedem. "Bu, artık güven duymaya başladıkları anlamına gelir. Gelecek

sefere, seni gelip almayı da unutacaklar! "

Dedem çok memnundu ve yol boyunca, anneannemin hoşuna giden şarkıları söyleyip, ikisinin dansa

gittiği günleri anlatıp durdu.

"Anneannen o kadar kıskançtı ki, içeri güzel bir kız girse ve ben de yanlışlıkla ona bakacak olsam -

rastlantıyla yani- büyük bir öfkeye kapılırdı. Bir keresinde, kızın birinin üstüne atladı, bıraksam onu

yiyecekti! "

Anneannemi yamyam kılığında düşünemedim; bence, boks ya da benzeri serbest dövüşler için daha

uygundu. Bu kararsızlığımı dedeme anlattım.

"Haklısın, Tonino, ama bu yalnızca bir deyim. Ama inan bana, o gün gerçekten üstüne yoktu. Ah, keşke

görmüş olsaydın, Tonino -Ne tokattı ama! "

"Peki, sen ne yapıyordun o sırada? "

"Onları ayırmaya çalıştım, ama anneannen çığırından çıkınca nasıl olurdu, bilirsin... "

Dedem eğleniyormuş gibi gülüyor, sık sık da başını sallıyordu.

"Öldüğüne üzülüyor musun? " diye sordum. Herkesin genelde -pek tanımasalar da- ölen birinden söz

ederken, ciddi bir yüz ifadesi takındığını ve iç çektiğini görmüştüm. Oysa dedem bana anneannemden söz ederken asla üzgün olmazdı.

"Ama benim için o ölmedi ki, Tonino -Birileri seni sevdiği sürece ölünmez, bunu unutma. " Ve yeniden şarkı söylemeye başladı.

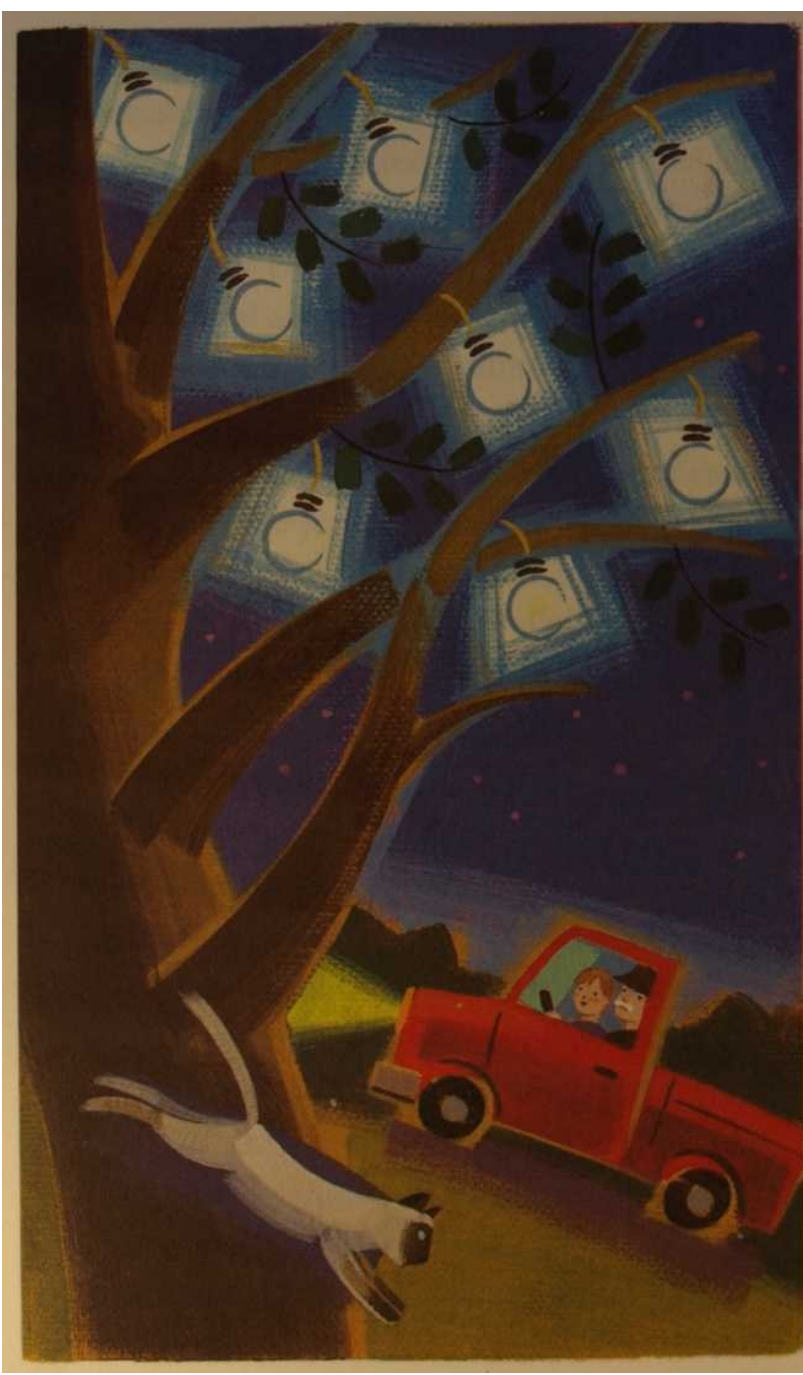
Yolculuğumuz böyle geçmiş, ben yazı ve birlikte yapacaklarımızı düşünmeye başlamıştım bile; ama o, dedemin evini son ziyaret edişim oldu.

Eve yaklaştığımızda, yoldan, beyaz kurdelelede ve ampullerle donatılmış Felice'yi gördüm. Ampuller kurdelelerin ortasında ve yandıklarında Felice, ilkbahardaki gibi çiçeklerle kaplı gözüküyordu.

"Dede, harika! " diye bağırdım.

"Evet, ben de öyle olduğunu düşünüyorum, " dedi dedem. "Biliyor musun, bana çok pahalıya mal oldu ve herkes bana deli dedi. Ama ben kendi kendime şöyle dedim: 'Eğer Tonino gelirse, ona kolay kolay unutamayacağı bir sürpriz hazırlamalıyım. ' Alfonsina'ya da danıştım, o da bunun iyi bir fikir olduğunu söyledi. Böylece işe koyuldum ve... kısacası, iyi bir iş oldu bence. Felice de çok memnun, sanırım. "

Felice o dakikada yine aydınlandı ve ampullerle birlikte, en yüksek dalın üstünde ışıklı bir yazı belirdi: İYİ NOELLER.

Eve geldiğimizde, dedem şömineyi yaktı ve biraz televizyon seyretmek ister miyim diye sordu. Bana, anneannem gibi, bir masal anlatmasını tercih ettiğimi söyledim.

"Masal mı? " dedi; biraz şaşırılmış gibiydi.

"Neden, bilmiyor musun? "

Dedem, o anda bir tane bile masal anımsamadığını söyledi. Üzgün olduğu, yüzünden o kadar belliydi ki, önemi olmadığını, benim ona anlatacağımı söyledim. Koltuklarımızı alıp ateşin önüne getirdik; anlatmaya başladıktan bir süre sonra dedemin hareketsizliği dikkatimi çekti.

"Uyuyor musun? " diye sordum.

Dedem cevap vermedi. Başı hafifçe önüne düşmüştü, gözleri kapalıydı ve nefes almıyor gibiydi. Anneannem gibi öldüğünü düşündüm ve büyük bir korkuya kapıldım.

Tam o anda, dedem derin bir nefes aldı, ağzını açıp, bir yanağını şişirdi ve horlamaya başladı: "Horrr!.. Püff!.. Horrr... "

O zaman, koltuğa iyice yerleştim ve ben de uyumaya başladım.

Ertesi sabah yatağımda uyandım ve dedemin mutfakta yumurtalı krema hazırladığını duydum.

Tatil bitince okula döndüm. Cumartesi günleri annemle birlikte köye gidiyorduk, bazen de dedem bize öğle yemeğine geliyordu. Kısacası, her şey çok normaldi, bir tek anneannem eksikti; annem günler geçtikçe onun yokluğunu daha fazla hissettiğini söylüyordu. Genelde bunu babaannem Antonietta'ya kızdığı zamanlar söylüyordu. Floppy ve Luigi Dede'mle de biraz atışsa, anneannemden dem vurmaya başlıyor; onun ne kadar farklı olduğunu anlatırken sık sık hüznleniyordu.

Öyle zamanlarda annemin hali beni çok üzüyor, onu avutmaya çalışıyordum. Bir keresinde ona, bence anneannemin ölmediğini, yalnızca başka bir şeye dönüştüğünü söyledim.

"Dönüşmek mi? " diye sordu annem tuhaf bir ses tonuyla. "Peki ama, neye? "

"Alfonsina gibi bir kaza. "

"Sana böyle bir şeyi kim söyledi? "

"Hiç kimse, ama anneannem kazları o kadar seviyordu ki, neden olmasın? "

Annem mantıklı bir cevap bulamadı; bunun olanaksız olduğunu söyledi yalnızca.

"Ama neden? " diye ısrar ettim.

"Çünkü mümkün değil, " dedi annem tekrar. "Anneannen gökyüzünde. "

Bense, uzun uzun düşündükten sonra, dedemin dediği gibi, birileri seni sevdikçe ölmeyeceğine ikna olmuşum. Ölen insanı göremeyeceğimize göre, başka bir şeye dönüşüyor demekti. Ve eğer bir dönüşüm söz konusuysa, eskiden çok hoşuna giden bir şeyi seçiyordu. Öyleyse, anneannem kesinlikle bir kaz olmuştu.

Dedeme gittiğimiz bir cumartesi günü, bundan ona söz etmişim. Dedem, kiraz ağacının altına oturmuş, hava çok soğuk olmasına rağmen güneşleniyordu. Annem evi toplarken, dedemin yanına oturdum ve ona teorimi açıkladım. Dedem sesini çıkarmadan dikkatle dinledi ve başımı okşadı.

"Biliyor musun, ben de buna benzer bir şey düşündüm. Peki, ben neye dönüşebilirim? " diye sordu.

Hiç kuşku yoktu.

"Bir kiraz ağacına, " diye cevap verdim.

"Ya sen? "

"Henüz düşünmedim, belki bir kuş olmak hoşuma gider. Böylece, gelip seninle arkadaşlık eder ve bütün kirazlarını yerdim. "

Dedem gülümsedi, ama yorgun bir hali vardı. "Kendini iyi hissetmiyor musun, dede? " diye sordum.

Dedem ayağa kalkıp, eve doğru yürüdü. "Çok iyiyim, ama buramda bir diken var, " diye cevap verdi; kalbini işaret ediyordu.

KARNAVAL

Diken olayı beni oldukça etkilemişti; dönüşte yol boyunca bunu düşünmekten başka bir şey yapmadım. Her şeyden önce, dedemin içine bir dikenin nasıl girdiğini, kalbine kadar nasıl ulaştığını kendime sorup duruyordum. Değişik varsayımlarım vardı: Belki onu yanlışlıkla yutmuştu, belki de dikenli bir şey yemişti. Başka ne olabilirdi?

"Dikenli ne yiyecekler var? " diye sordum anneme.

"Aklından neler geçiyor? " diye sordu annem. "Denizkestanelerinin dikenli vardır ve yenir. " "Dedem onlardan yer mi? "

"Sanmıyorum, deniz ürünü hiç sevmez o. " Demek ki, denizkestanelerinin işi değildi. "Peki başka? "

"Başka ne? " Annem, bize doğru pis kokular püskürten kamyon şoförüyle atışmakta olduğundan, bana cevap yetiştiremiyordu.

"Başka dikenli yiyecekler var mı? " "Kaynanadili, kestane... "

İşte, bulmuştum! Dedem kestane yemiş olmalıydı, belki yanlışlıkla... Ama nasıl olmuştu bu? Kestane kasım ayında yenirdi, şubatta değil. Cesaretimi yitirmiş bir halde, tekrar denedim.

"Sence, diken kestanenin kabuğunun içine girebilir ve birisi de onu fark etmeden yiyebilir mi? "

Annem birden frene basınca, arkadan uzun uzun korna sesi duyuldu.

"Yola çıktığımızdan beri anlamsız şeylerden söz edip duruyorsun; ateşin falan yok, değil mi? " Elini alnıma koydu. "Soğuk. O zaman, dikenli yutan kestane, kestaneyi yutan biri hikâyesi de ne demek oluyor? "

Annemin sorusu karşısında kendimi aptal gibi hissettim; ama ortada bir sorun vardı, bu nedenle de teslim olmadım.

Bu kez beni ciddiye aldı annem ve dedemin bana söylediklerini ona anlatınca, sordu;

"Tam olarak öyle mi söyledi? "

Dedemin cümlesini özenle tekrarladım. O zaman içini çekti annem. "Bana hiçbir şey söylemiyor! " Sonra bana döndü. "Deden, onu tıpkı bir diken gibi iğneleyen bir sorununu, bir endişesini anlatmak istemiş. "

İşte, gizem çözülmüştü, ama dedem bunu daha iyi anlatamaz mıydı bana? Bu kadar endişelenmezdim!

Ancak şimdi o diken annemin koltuğundaydı. Yerinde duramıyor, sürekli kıpırdıyor, bir yandan da tekrar ediyordu:

"Bana asla hiçbir şey söylemiyor! Böyle bir adamla nasıl sakin olunabilir? "

Çok heyecanlı olduğu için, ona sakinken de kimsenin katlanamadığını söyleyemedim; sonunda eve geldik.

Bunu izleyen günlerde, annem dedeme her zamankinden daha sık telefon etti. Telefonlar hep.

"Baba, nasılsın? " cümlesiyle başlıyor; "Bir şeye ihtiyacın var mı? ", "Bir eksiğin var mı? " diye devam ediyordu. Dedem iyiydi ve hiçbir şeye ihtiyacı yoktu; ama o bunu tekrarladıkça, annem daha çok heyecanlanıyordu. Bir keresinde, babamın sabrı taşıtı ve ona şöyle dedi:

"İyi de, seni yatıştırmak için ne desin? Hasta olduğunu mu? "

Babamın dediği çok mantıklıydı, ama annem hiç önemsememiş gibiydi. Onun tek bildiği, dedemin davranışlarının normal olmadığıydı.

"Bütün bu telefonlarıma sinirlenmesi gerekirdi; bir keresinde sinirlenmişti de. Şimdi neden böyle sakin? "

Babam, annemin saçmaladığını, tedaviye ihtiyacı olduğunu söyledi; annemse, asıl onun tedaviye ihtiyacı olduğu, kendini Tanrı sandığı yanıtını verdi. Babam, kendisinin yalnızca mantığını kullandığını püskürdü; annem de, bu nedenle onun bazı şeyleri anlamadığını ve de asla anlamayacağını bildirdi. Babam sinirlendi, kapıyı çarparak çıkıp gitti; annem de, mutfaktaki duvar fayanslarını, aşındırmak istercesine temizlemeye başladı.

Ben bu tartışmadan hiçbir şey anlamamıştım; ama bana göre, annem abartıyordu, babamın söyledikleri ise doğruydı. Oysa, annem haklıymış.

O cumartesi öğleden sonra dedeme gittiğimizde, onu yine kiraz ağacının altında otururken bulduk. Her zamanki gibi, dizlerine Alfonsina'yı oturtmuştu. Öbür kazlar avluda dolaşıp dururlardı, ama Alfonsina dedemin gölgesi olmuştu adeta, onu hiç yalnız bırakmıyordu.

İyi anımsıyorum, çok soğuk bir gündü ve karnavaldı; o yüzden ben de *Superman* giysimle gitmek istemiştım dedeme. Uçabildiği için, koyu bir *Superman* hayranıydım o sıralar.

Dedemin üstünde yalnızca bir hırka vardı; sandalyenin arkalığına yaslanmıştı, gözleri kapalıydı ve elleri, başını kanatları arasına alıp büzülmüş Alfonsina'nın üstündeydi.

Annem, her zamanki gibi, arabayı evin önünde durdurdu; babasını öyle görünce, hafif bir çığlık attı ve eliyle ağzını kapattı.

Bana, "Sen burada kal! " deyip, dedeme doğru koştu. Ona dokunduğunu, sonra da kuvvetle sarstığını gördüm. Dedem gözlerini açtı ve annem onunla durmaksızın konuşmaya başladı. Dedem başını salladı, sonra annem onun kalkmasına yardım etti ve eve doğru yürümeye başladılar; annemin koluna giren dedem, yine de dimdik yürüyordu. Arkalarından da Alfonsina gidiyordu.

Anlamıyordum -İlk kez dedem eliyle bile beni selamlamamıştı, ben yokmuşum gibi davranıyordu. O an kendimi öyle yalnız ve mutsuz hissettim ki, *Superman* gibi uçabilmek bile bunu gidermeye yetmezdi sanırım.

Birilerinin beni ve karnaval giysimi anımsayacağını umarak biraz bekledim, ama ortada hiç kimse yoktu. O zaman arabadan indim ve avluda dolanıp durmaya başladım. Eve girmek istemiyordum, çünkü onların gelip beni araması, bana daha doğru gibi görünüyordu. Ama hiç kimse beni aramıyordu; içimden ağlamak geldi. Başımı dizlerime yaslayıp, kiraz ağacının altına çömeldim ve hıçkırarak ağlamaya

başladım. Aslında, bir süre sonra ağlama isteğim geçmişti; ancak, annem ya da dedem dışarı çıkarlarsa, beni böyle görüp, yaptıklarından utanmaları için, kendimi zorlayarak ağlamayı sürdürdüm.

Sonunda, annem dışarı çıktı, arabaya gidip kapıyı açtı, tekrar kapattı ve bana seslenmeye başladı. Dizlerimin arasından ona göz ucuyla baktım, kendimi çok mutlu hissettim.

Derken, annem beni gördü, yanıma geldi ve beni kendine doğru çekti.

"Ne yapmaya çalışıyorsun, öğrenebilir miyim? " diye sordu ve kafamdaki tüm saçları dökmek istercesine, hızla sarsmaya başladı beni. "Deden iyi değil! Sense, içeri girmek yerine, burada soğukta durup, zatürree olmak mı istiyorsun? " Beni sarsmaya devam ediyordu.

Annemin tepkisi beklediğimden o kadar farklıydı ki, bu kez cidden ağlamaya başladım. O da hemen tutumunu değiştirdi.

"Hayır, dedenin çok önemli bir şeyi yok, canım! " dedi bana sarılarak. "Yalnızca, bir sorunu yüzünden endişeleniyor; her şey düzelecek, göreceksin! "

Ona, dedem için değil, kendim için ağladığımı söylemek istedim; ama biraz önce ben haklıyken, beni bu kadar hırpaladıysa, kim bilir şimdi ne tepki verirdi? Hiçbir şey söylememeyi tercih ettim; annem de, bir süre daha beni sıkıca tutup, okşamayı sürdürdü.

"Hadi, içeri girelim, " dedi sonunda, "yoksa cidden zatürree olacaksın. "

Mutfakta dedemi masada, dumanı tüten bir bardak sütün başında otururken buldum. Yanında, içinde bir sürü kâğıt olan sarı bir zarf vardı. Şömine yanıyordu, ama içerisi soğuktu; annem bana paltomu giydirdi.

"Giysin ne kadar güzel! " diye bağırdı, nihayet beni fark eden dedem. "Anneannen seni böyle görseydi keşke!.. Ne bu, cambaz kostümü mü? Çocukken, sirk cambazı olmayı çok istedim! Oysa, babam gibi bahçıvan oldum.. ve şimdi de toprağımı elimden almak istiyorlar! Benim malımı! " Bu son sözleri neredeyse bağırarak söyledikten sonra, zarfı alıp uzağa fırlattı.

Dedemi böyle görmekten çok etkilenmiş, biraz da korkmuştum; çünkü bu konuşan hem ona benziyordu, hem de başka biriydi sanki.

"Böyle yapma, baba, " dedi annem, etrafa saçılmış kâğıtları toplarken. "Sana söyledim, Belediye'ye gideceğiz, ben ve Piero... ve her şeyi düzelterek. Eğer biz halledemezsek, bir avukata başvururuz. "

"Belediye'ye daha önce gittim, yapacak bir şey yok, " dedi dedem boğuk bir sesle. "Lanet olsun o yola da, onlara da! Toprağımı elimden almak istiyorlar, o lanet olasıcalar! "

"Sakin ol, baba, sakın olmalısın! " diye tekrar etti annem. "Tonino burada. "

Bunun üzerine dedem, bir rüyadan uyanmış gibi sarsıldı ve bana baktı. Ama bu kez gerçeklen baktı ve gülümsedi bana.

"Buraya gel, delikanlı! Sen de, dedenin aklını yitirdiğini düşüneceksin, değil mi? Bunu söyleyen çok zaten! Böyle giyinmiş ne yapıyorsun, sen onu söyle. "

"Bugün karnaval, dede. "

Kostümleriyle ortalıkta gezinip eğlenen arkadaşlarımı düşününce, içimden ağlamak gelmişti. İki saattir orada, dedemin bağıışlarını dinliyordum, hiç kimse de bana bir şey demiyordu.

"Bugün karnaval ve buraya bana gelmiş zaman kaybediyorsun, öyle mi? Felicitâ, Tonino'yu bugün bana getirmek de nerden aklına geldi? " "Peki, ne zaman getireyim? Yalnızca cumartesileri boşuz! Hem, sana gelip kostümünü göstermeyi o istedi! "

Yine her zamanki neşesine kavuşan dedem, "Gerçekten mi? O halde kutlama yapmalıyız! " dedi. "Annenin küçükken çok hoşuna giden tatlılardan kızartalım şimdi. Ve sonra... müzik! " "Baba! " diye haykırdı annem.

"Babası filan yok! " dedi dedem, sert bir sesle. "Sen hazırlamaya başla, ben hemen geliyorum! "

Annem içini çekerek bir önlük taktı ve hazırlığa girişti.

"Sana yardım edebilir miyim? " diye sordum anneme.

"Tamam! Neyse ki, karnaval yılda bir kere! "

Pek memnun gözükmüyordu; ama tatlı hamurunu hazırlarken keyfi yerine geldi, şarkı söylemeye başladı.

"Ben küçükken, anneannen karnavalda bana hep bu tatlılardan yapardı. Onları hazırlarken şarkı söylerdi. Ben de, şimdi tam senin durduğun yerde durup, ona yardım ederdim ve sonunda yüzüm ve ellerim de seninkiler gibi un içinde kalırdı. Bir sürü gelen olurdu; yenir, içilir, dans edilir, gülünürdü... Dedeni görecektin, ne deliydi! "

Annem konuşurken, mutfakın kapısının arkasından bir akordeon sesi duyulmaya başladı; annem konuşmayı kesip kulak kabarttı.

"İşte geldi, " dedi yavaşça, başını sallayıp gülümserken.

"Girebilir miyim? " diye sordu dedem.

"Gir, dede! " diye bağırdım. Onun akordeon çaldığını hiç bilmiyor, görmek için sabırsızlanıyordum.

Kapı birden ardına kadar açıldı, ama hiç kimse yoktu -Karanlıkta, uzaktan akordeon sesi geliyordu.

"Gir, dede! " diye bağırdım bir daha. Öyle heyecanlanmışım ki, bacaklarımın titremesini engelleyemiyordum.

"Gerçekten içeri girebilir miyim? " diye tekrarladı dedem.

Annem bir kahkaha patlattı, ben de tüm gücümle bağırdım:

"Eveet! "

"Tamam, mademki bir çocuk bana bu kadar ısrar ediyor, ben de... " Akordeon bir an sustu, sonra hızla tekrar çalmaya başladı. "... giriyorum! " diye bağırdı dedem, uzun adımlarla mutfaka girerken.

Başında, silindir şeklinde kocaman yamuk bir şapka vardı; yüzüne, bir çift siyah gözlüğe yapışık takma bir burun yerleştirmişti. Kırmızı üstüne beyaz puanlı bir de papyon takmıştı.

Yürürken, şapkası başından düştü, eğilip almak isterken de, gözlüğüyle birlikte burnu düştü. Annemle gülmeye başladık.

"Anlaşılan yaşlandım, " diye içini çekti dedem. "Bundan önce bir kez bile böyle bir şey olmamıştı; istesem de bunu başaramazdım eskiden.

"Hayır, baba, olağanüstüsün, " dedi annem ve ona sıkı sıkı sarıldı. Dedemin gözlerinden yaşlar akmaya başladı, ' burnunu da tıpkı bir çocuk gibi çekti; ben de, onu daha önce hiç böyle görmediğim için, gülsem mi ağlasam mı bilemiyordum.

"Hadi, bize biraz daha müzik çal; biz de Tonino'yla birlikte tatlıları hazırlayalım! "

Dedem burnunu çekti, oturdu ve çalmaya koyuldu. Annem arada bir şarkıya katılıyor, tatlıları bırakıp dans ediyordu. Böyle uzun bir süre geçti; çok eğlenmişim, çünkü annem istediğim her şeyi yapmama izin vermişti.

Tatlılar hazır olunca, annem onları kızartmaya başladı, ben de üstlerine şeker serptim ve yemek için masaya geçtik.

Dedem mahzene inip bir şişe tatlı şarap aklı ve ne pahasına olursa olsun, benim de bardağıma biraz koymak istedi.

"Ama baba, o daha çocuk! "

"Aptallık! Onun yaşında sen düzenli olarak içerdin! Bu senin çocuğun mu, değil mi? "

Böylece yedik, içtik, dedem akordeon çaldı; sonunda annem saate bakıp, "Baba, saat sekiz oldu. Gitmemiz gerekiyor, " dedi.

"Ya, öyle! " dedi dedem, ciddileşerek. Öbür odaya gitti ve geri geldiğinde, elinde akordeonu yoktu, burunlu gözlüğünü de çıkarmıştı.

"Gerçekten güzel bir öğlen sonrası geçirdik, " dedi. "Bir süreliğine eski güzel günlere geri döndüğümü sandım. Oysa... "

"Baba, sana daha önce de söyledim, burada tek başına kalmamalısın, sana iyi gelmiyor, inat ediyorsun... "

"Peki, nereye gitmeliyim? " diye sordu dedem. "Senin evine mi, yani? "

"Evet, bize gel! " diye yalvardım ona.

Ottaviano Dede'm gülümseyip başımı okşadı.

"Yaşlı ağaçları söküp başka bir yere taşırsan, ne olacağını biliyorsun, değil mi?.. Ölürler. Bunu annene söyle. "

"İnatçı! " diye azarladı annem onu ve oflayıp poflayarak uzaklaştı.

Yolda uyuyakalmışım ve ertesi sabah yatağımda uyandım. Babaannem Antonietta'nın dediğine göre, eve döndüğümde "canlıdan çok, ölü" gibiymişim; "üstü başı kir içinde, acınacak bir halde" yani.

"Kim bilir, Ottaviano Dede'nde neler yaptınız! " dedi.

Onu kızdırmak için, hiçbir şey anlatmadım; gidip, yatağımın başucunda duran *Superman* giysime bir göz attım -Berbat haldeydi: Un içindeydi, hem de yağ ve şarap lekeleri vardı.

Annem onu yıkattı, ama şarap lekeleri çıkmadı; ben de onu bir daha giyemedim. Önceleri buna çok üzülmişim, ama şimdi o lekeli kostümü, tutkunu olduğum Ferrari ya da Toyota marka oyuncak arabalara bile değişmem; çünkü o, dedemden kalan son mutlu anı.

Karnavalдан hemen sonra hastalandım ve yirmi gün okula gidemeyip, mecburen evde kaldım. İlk günler ateşim yüksekti, boğazım çok kötüydü ve öksürdüğüm zaman -babamın dediğine göre-akortsuz bir trombonu andırıyordum. Doktor ağır bir bronşit geçirdiğimi söyledi, ateşimi düşürmek için de başımın üstüne buz koydurdu. Babannemle Luigi Dede'm beni her gün gelip görüyorlar ve her gün anneme aynı şeyleri söylüyorlardı: "Çocuk kesinlikle o 'soğuk' evde hastalandı! " Annem bu cümleyi dinlemekten öyle bıkmıştı ki, bir gün sabrı taştı ve babaannemlere kulaklarının gayet iyi duyduğunu, aynı şeyi tekrarlayarak yorulmamalarını söyledi. Babaannemle dedem çok gücenip gittiler, annem de derin bir nefes aldı ve, "Tanrı'ya şükür! " dedi. Sonra da Ottaviano Dede'me telefon etmeye gitti.

O günlerde annem, gerek benim hastalığım, gerekse dedem yüzünden hep sinirliydi. Dedem sürekli telefon ediyordu; annemin ona hep şu sözleri tekrarladığını duyuyordum:

"Endişelenme, baba, endişe etmemelisin! " Ben, dedemin benim için endişelendiğini düşünüyordum; bu kadar endişelendiğine göre de çok hasta olmalıydım. Bir keresinde ağlamaya başladım, çünkü anneannemin de hastalandıktan sonra öldüğünü anımsamışım. Anneme, onun gibi ölmek istemediğimi söyledim.

"Neler diyorsun sen, deden senin için endişelenmiyor! Onun için hastalık diye bir şey yok! Hem, senin önemli bir şeyin yok ki, hasta olan o -Şu istimlak hikâyesiyle rahatı kaçtı, aynı insan değil sanki! "

"İstimlak ne demek? "

"Belediye onun bostanının bir kısmını almak istiyor, çünkü yolu genişletmeleri gerekiyormuş. Oraya çift yönlü otoyol yapmaları gerekiyormuş. " "İyi de, dedem buna neden engel olmuyor? " "Çünkü bu mümkün değil. Babanla birlikte, belediye başkanı ve danışmanıyla konuşmaya gittik, ama yapacak fazla bir şey yok. Avukata danışmak zorundayız, " diye içini çekti annem. "Kalbindeki diken bu mu? "

"Evet ve onu hemen çıkarmazsak, olacakları bilemiyorum. Orada tek başına, kafasına taktığı bu düşüncelerle... Hiç değilse, anneannen sağ olsaydı! "

O gece rüyamda anneannem Teodolinda'yı gördüm. Üstünde beyaz bir doktor önlüğü, kucığında da Alfonsina vardı. Anneannem çok neşeliydi ve gülümsüyordu; dedeme, kalbindeki dikenini çıkaracağını söylüyordu. Dedemse, bir yatağa uzanmıştı. Tıpkı nehirde yıkandığımız günkü gibi, üstünde yalnızca donuyla salam gibi bağlanmıştı. Dedem de gülümsüyor ve anneanneme, çabuk olmasını, çünkü bostana gitmesi gerektiğini söylüyordu. Bunun üzerine anneannem, Alfonsina' nın kanatlarından bir tüy çekip çıkardı ve dedemi gıdıklamaya başladı. Dedem bir yandan gülerken, bir yandan da, "Dur Linda, dur! " diyordu. Sonra hiçbir şey görmedim; daha sonra da, anneannem avluda hayalet giysileri içinde, elinde o tüyle kazları kovalıyordu. "Dedemin dikenini çıkardın mı? " diye sordum. Ama anneannem cevap vermedi.

Uyandığımda, ne düşüneceğimi bilmiyordum.

RENKSİZ BİNA

Bir mart sabahı karla uyandık. Çok güzel ama tuhaf bir şeydi bu kar, çünkü bir iki gün önce öğretmenle bahçeye çıkıp, ilkbaharın belirtilerini incelemiş ve dolu dolu iki sayfa gözlemlerimizi yazmıştık.

"Gördünüz mü, tomurcuklar nasıl da açmış? " "Eveet! " diyorduk.

"Yeni otları görüyor musunuz? Ne renk? " "Yeşiiil! " diye bağıryorduk.

Ama öğretmen bir türlü memnun olmuyordu:

"Başka? "

"Sarı! " dedi birisi.

"Hayır, sarı değil! İyi inceleyin -Sarıya yakın bir yeşil. Yazın. Ve şimdi de buraya bakın... "

Kısacası, çok sıkıcıydı. Uzaklaşmak istediğim her seferinde, öğretmen, "Antonio, dikkatini topla, buraya gel. Yoksa ilkbaharı nasıl keşfedeceksin? " diyordu.

Öğretmene, ilkbaharı bildiğimi, dedemin evinde ilkbaharın çok daha güzel olduğunu, çünkü Felice'nin çiçeklere büründüğünü söyledim.

Öğretmen buna alındı ve annem beni almaya geldiğinde, dikkatsizliğimle ilgili bir sürü şey anlattı ve asla diğerleri gibi iyi yazı yazamayacağımı söyledi.

Bu olanlardan iki gün sonra karla uyandım; öğretmenin ilkbahar hakkında yanıldığını düşünmekten büyük keyif aldım.

Okula gider gitmez bunu ona söylemek istiyordum; ama o sabah öğretmen okula gelmedi, bizim sınıfı da iki sınıfa bölüştürdüler. Ben, çok sempatik bir öğretmenin sınıfına düşmüştüm; bir süre sonra bizi bahçeye çıkardı ve tam bir saat oynamamıza izin verdi.

"Ya sonra, yazı yazmak zorunda mı? ıyız? " diye sordum öğretmene.

"Hayır, bugün kar var, tatil! "

Öğleden sonra rüzgâr çıktı, hava açtı ve karlar eridi.

"Mart gerçekten deli bir ay, " diye yorum yaptı babaannem. "Bu gece don yapacakmış. "

Annem o akşam, dükkânda bir kadın müşteriyle çıkan sorun yüzünden eve biraz geç geldi.

Annemin, kız arkadaşıyla ortak açtığı bir dükkân vardı. Her tür eski eşya satıyorlardı: Giysiler, şapkalar, oyuncak bebekler, saatler, takılar ve buna benzer şeyler. Babaannem, o eşyaları "şirin ve zevkli" buluyordu gerçi ama, ona göre bunlar "antika" değildi; anneme göreyse, "babaannem Antonietta'yla aynı yaşta"ydılar. Kısacası, annem işine çok önem veriyor, babaannem aynı önemi vermediği için de kızılıyordu.

O akşam annem, eve geç geldi ve Ottaviano Dede'mi aramadığını da, ancak akşam yemeğinden sonra hatırladı.

"Bu saatte uyuyordur, yarın sabah ararım, " dedi ve ben de yatmaya gittim.

Sabah erkenden telefon çaldı. Ben mutfakta kahvaltı ediyordum. Önümde bir fincan sütlü kakao olduğunu anımsıyorum; her sabah olduğu gibi, bisküvileri de fincanda kayık gibi yüzdürüyordum. En sevdiğim oyunlardan biriydi. Bisküviler sert olduğu için bir süre yüzeyde kalıyorlardı -Onları birer birer yüzdürüyor, kaşığımınla biraz ittirip, batmaya başladıklarında da, hop, hemen ağzıma atıyordum. Annem, o bisküvilerin her gün uykumdan on dakikayı çaldığını, onun da sabrını taşırdığını söylese de, keyfi yerindeyse, rahatça oynamama ses çıkarmıyordu.

Annem gidip telefona baktı.

"Aman Tanrı'nın! " dediğini duydum yalnızca.

Sonra babamı çağırdı ve odasına koştu. Çekmeceleri açıp kaparken konuşup duruyordu; ama öyle hızlı ki, hiçbir şey anlaşılmıyordu. Babamın ona, "Sakin ol! " dediğini duydum; sonra babam odadan çıktı ve bana bir şey söylemeden önümden geçip gitti.

O saatte genelde annem gibi, pijamalarıyla banyoda olurdu, oysa şimdi giyinmişti.

"Tonino, " dedi annem, "bu sabah okula seni deden götürecektir. "

"Hangi dedem? " diye sordum, aptal gibi. Bilmediğimden değil, ama onların gizli gizli konuşmalarını ve o şekilde çekip gitmelerini istemediğimden.

"Nasıl hangi deden? " diye bağırdı annem. "Şimdi de sen mi başlıyorsun? "

"Ben okula dedemle gitmem, " dedim.

Bir açıklama yapacağını düşünüyordum, oysa okkalı bir tokat indirdi bana. "Ve çabuk o sütünü bitir, oynamayı kes! " diye buyurdu.

Ağlamaya başladım. Babam bir şeyler söylemek üzereydi, ama o anda kapı çaldı ve açmaya gitti.

Gelen babaannemdi. İçeri girer girmez, "Ah, zavalılık! " dedi anneme ve onu kucakladı.

"Ölmedi ya! "

"Evet, elbette, ama ne talihsizlik! Şimdi nereye gidiyorsun, hastaneye mi? "

Annem başıyla onayladı. "Bu durumda, Tonino'yla siz ilgilenirsiniz, değil mi? "

"Elbette, sen endişelenme! Gidin, gidin! "

Babaannem, annemle babamı neredeyse dışarı doğru itti; sonra, yediğim tokatı birine iade etmeyi düşündüğüm mutfığa geri geldi.

Babaanneme, okula dedemle gitmeyeceğimi hemen söyledim.

Tahmin ettiğim gibi, babaannem bana uslu olmam için yalvarmaya başladı; ama o ısrar ettikçe, benim daha da inadım tutuyordu. Bunun üzerine, önüme geçip, Floppy'nin ona dışarı çıkamayacağını söylediklerindeki suratı gibi bir ifade takınarak bana sordu:

"Ama Tonino, neden mantıklı olmak istemiyorsun? "

Onu kızdırmak için, son kalan bisküvimi de fincanın içine atıp, parmağımınla sürat motoru gibi yüzdürmeye başladım. Babaannem sinirinden kıpkırmızı olmuştu; bileğimden tuttu, elimi fincandan

çektirip bağırdı:

"Utan, deden ölüyor, sense böyle kaprisler yapıyorsun! "

Babaannemin yüzü mü, yoksa o sözler mi beni bu kadar çok korkuttu bilmiyorum, ama bugün hâlâ, o sahneyi düşündüğümde, Rusya dağlarının tepesindeymişim gibi midem bulanır. O gün daha beter olmuştu.

Babaannem bağırmayı kestiğinde, ağzımı açtım ve tüm sütü ve bisküvileri üstüne kustum.

Elbette babaannem çok telaşlanmıştı; hemen koşup Luigi Dede'mi çağırdı. Sonra ikisi de bana, akşam yemeğinde ne yediğim konusunda bir sürü soru sormaya başladı.

Yağda yumurta ve patates kızartması yediğimi söylediğimde de, babaannem başını yukarı kaldırıp her şeyin çok açık olduğunu bildirdi.

"Miden bozulmuş. Şimdi sıcak sıcak otur evde, bir şeyin kalmaz. "

Böylece bütün sabah onlarla ve Floppy'yle birlikte kaldım; konuşmadığım ve soruları zorlukla yanıtladığım için, babaannem ateşim olduğuna karar verdi ve beni yatağa yatırıp, üstüme bir sürü şey örttü.

Sık sık, "Kendini nasıl hissediyorsun? Neren ağrıyor? " diye sorup duruyordu bana.

Bilmediğimi, ama cidden kötü olduğumu söylüyordum; kendimi Linda Anneanne'nin ölümünde olduğundan çok daha kötü hissediyordum.

Öğlen annem geri döndü ve babaannemle başka bir odada konuştuklarını duydum.

"Gerçekten mi? " diyordu annem. "Ama çok iyiydi! "

Sonra odama geldi, ancak ben gözlerimi kapayıp uyuyormuş gibi yaptım. Onunla konuşmaya korkuyordum.

Annem yanıma geldi, alnımı elledi ve dışarı çıktı. Az sonra babaannemle dedem gittiler, annem geri geldi. Yatağımın kenarına oturdu ve,

"Neden uyuyormuş gibi yapıyorsun? " diye sordu bana.

Bunun üzerine, gözlerimi açıp, "Dedem öldü, öyle değil mi? " diye sordum.

"Neler geliyor aklına! Çok kötü bronşit olmuş yaşlı deli, hepsi o! "

"Ölmeyecek yani? "

Annem başını yastığıma dayadı ve bana sıkı sıkı sarıldı.

"Hayır, hayır ölmeyecek, ama kesinlikle ucuz atlattı. Biliyor musun, ne yapmış? Tomurcuklar düşmesin diye, ateş yakıp, bütün gece kiraz ağacının akında oturmuş. Bu sabah onu bulduklarında neredeyse donuyormuş. Peki, senin neyin var? Ne hissediyorsun? "

Anneme, artık bir şeyim kalmadığını, iyi olduğumu söyledim. O başka bir şey sormadı, ben de ona babaannemle ilgili olayı anlatmadım, çünkü açıklaması çok karmaşıktı.

Ama o günden sonra, ne sütlü kakao içtim, ne de bisküvilerden kayık yaptım.

Dedemin donma tehlikesi atlatmasından on beş gün sonra, annem onun biraz iyileştiğini ve doktorların onu taburcu etmek istediklerini söyledi.

Hastayken -annemin deyişiyile- nefes almak için bile hali yokmuş ve sürekli Alfonsina'yla Felice'yi sorup durmuş. Annem, Alfonsina'yı Emilio' ya götürmüştü; ama dedemi yatıştırmak için bizim evde ve çok iyi olduğunu söylemişti. Felice' ye gelince; bir gün gidip onu ziyaret ettik, çünkü bir gece önce hava yine çok soğumuştı ve dedem tomurcukların döküleceği korkusuyla uyuyamamışa.

Felice gerçekten iyiydi. Ben tırmanıp tomurcukları kontrol etmek istedim, kabardıklarını gördüm - Dedem eve döndüğünde çiçek açmış olacaktı herhalde. Bunu anneme söylediğimde, başını hayır anlamında salladı.

"Eve bu kadar çabuk döneceğini sanmıyorum. "

Annem, dedemin hastaneden çıkmak üzere olduğunu haber verdiğinde, babamla ve babaannemlerle arasında büyük bir tartışma başladı. Dedem, ne pahasına olursa olsun, kendi evine dönmek istiyordu ki, bu delilikti.

"Bari bir süre daha tutsalardı hastanede, " dedi babaannem.

Babam bunun bir çözüm olmayacağını söyledi, ama doktorlarla konuşmaya gitti ve dedem bir hafta daha hastanede kaldı. Hafta sonunda, herkese kendisini iyi hissettiğini ve onu yatağa bağlasalar bile,

hastaneden çıkacağınsöyledi. Annem heyecanla eve döndü.

"Evine dönemez, tek başına yaşayacak durumda değil henüz. "

"O halde ne öneriyorsun? " diye sordu babam. "Kendi evi olmaz, huzurevi hiç olmaz... "

Annem ona çok kötü baktı.

"Onu biraz burada mı?safir edelim, sonra bakarız... "

"Bakar mıyız?! Babanın tüm o alışkanlıklarıyla bir apartman dairesinde yaşamayı kabul edeceğini mi düşünüyorsun? "

"Ne demek istiyorsun? "

Babam omuz silkti ve dışarı çıktı.

"Her zaman böyledir! " diye yorum yaptı annem, trajik bir ifadeyle. "Eğer kendi anne babası söz konusuysa, her şeye izin vardır... Sonra bir de o salak köpek var! "

Annem kafasını Floppy'ye takmışsa, çok sinirlenmiş ve her an birisiyle kavga etmeye hazır demektir.

O zaman aklıma bir fikir geldi.

"Eğer Alfonsina'yı bize getirirsek, dedem buraya dahaistekli gelir. "

"Alfonsina mi? " diye sordu annem. "İyi de, onu nereye koyarız? "

Ona babaannemlerde Floppy varsa, bizde de Alfonsina'nın olabileceğini, üstelik Alfonsina'nın o köpekten çok daha akıllı olduğunu söyledim.

"Bak, bu doğru! " dedi annem. "Ama, onunla sen ve deden ilgilenirsiniz, ben elimi sürmem! " Anneme, Alfonsina'yla bizim ilgileneceğimiz ve onun etrafa zarar vermeyeceği konusunda yemin ettim. Babama ise, bir türlü ikna olmadığı için, üç kere yemin etmek zorunda kaldım.

"Seni bir kez bile rahatsız ederse, üçümüzü de evden kovabilirsin, " dedim en sonunda ona. Babam da sonunda kabul etti:

"Peki, tamam, kazı da alalım! Ne de olsa, bir inekten daha iyidir! "

Babam bazen gerçekten esprilidir.

Dedemin hastaneden çıkmasından bir gün önceki öğleden sonra, annemle ikimiz, Alfonsina'yı almak için Emilio'ya gittik. Alfonsina'yı avluda bulduk. Bizi görünce, bağırıp kanatlarını çırparak bize doğru koştu.

"Ne yapıyor? " diye sordu annem; kazlardan hiç anlamıyordu. "Ya üstümüze atlarsa? "

Alfonsina bana çok tezahürat yaptı. Ben de, onu dedeme götüreceğimi, ama önce yıkanması gerektiğini, çünkü çok pislendiğini açıkladım ona. Bana itaat etti; onu nehre götürdüm, uzun uzun yıkandı, sonra çıktı, silkindi ve arabaya binip, arka koltuğa kuruldu.

"İnanılmaz! " diye bağırdı annem. "O köpekten on kat daha açık göz! "

Evde ona kırmızı bir kurdele taktım, sepetini ve yem kâsesini hazırladım, sonra da onu terasa çıkardım.

Gece onun cama vuran kanat sesleriyle uyandım; gidip baktığımda, sepetinde uyuduğunu gördüm. 'Belki de, anneannem beni ziyarete gelmiştir, ' diye düşünüp, mutlu bir şekilde tekrar uyudum.

Ertesi gün okuldan döndüğümde, Ottaviano Dede'mi evde buldum; benim odamda oturuyordu, dizlerinde de Alfonsina vardı.

"Dede, döndün! " diye bağırarak, onu kucaklamak için koştum.

Dedem gülümsedi, ayağa kalkmaya çalıştı, ama Alfonsina'nın ağırlığı yüzünden kalkamadı. Zayıflamıştı ve öncesinden daha yaşlı görünüyordu. Artık kiraz ağacına çıkamayacağını anladım, çok üzuldüm.

"Şimdi dedeni rahat bırak, dinlenmesi gerekiyor, " dedi annem ve onun yatağa yatmadan önce giysilerini çıkarmasına yardım etti.

Ona, epeyce büyük olan ve bahçeye bakan benim odamda yatak hazırlamıştık; böylece dedem, ağaç olmasa da, gül, çalı gibi birkaç bitki görebilecekti. Ben de, Felice'nin biri çiçekli, biri kirazlı iki resmini yapmış ve onları duvara, onun yatağının üstüne asmıştım; ama dedem o gün resimlerime bakmadı bile, ben de çok bozuldum. Yani o, dedemdi, ama başka biri gibiydi.

Bunu anneme söylediğimde, bana dedemin günlerce hastanede kaldığını, kafasının karışık olduğunu, yeniden ev yaşamına alışması için zaman gerektiğini söyledi.

"Evet, ama yine eski haline dönecek mi? "

Annem cevap vermedi.

Dedem tüm öğleden sonra, yanında Alfonsina'nın sepetiyle birlikte yatakta kaldı; akşam da, yemek istemediğini söyledi.

"Hadi, baba, böyle yapma, " diye azarladı onu annem. "Bak, sonra seni hastaneye geri götürürüz. "

Annem dükkândan, bayıldığım, kızarmış tavuk ve patateslerle döndü. Kendisine de bir pizza almıştı.

"Hepsi rezalet, " diye sızlandı dedem, "annen bunları hiç almazdı. "

Annem derin bir iç çekti.

"O zaman, sen ne istediğini söyle, yapayım. "

"Hiçbir şey istemiyorum, kendi evime gitmek istiyorum, " diye cevap verdi dedem ve arkasını döndü.

Sofrada, sanki tabağı kesmek istercesine kesti pizzayı annem.

"Böyle devam ederse, zor! Ev, iş, kaz ve babam! "

"Ben tavuk seviyorum, " dedim.

"Ellerinle yeme! Hem, deden haklı, bu tavukların eti kayış gibi, bir daha almayalım! "

Babam o akşam dışarıdaydı; bu yüzden annem, tavuk ve patateslerle, pizza ve -babamın onunkilerden güzel bulduğu- babaannemin yemekleriyle uğraşıp durdu. Bence de babam haklıydı.

Uyumak için odama gittiğimde, "Annen niçin söylenip duruyor? " diye sordu dedem.

Durumu ona açıklayınca, memnun oldu sanki. "Zavallı Linda'ya ne kadar da benziyor! " diye haykırdı. "Anneannen ne huysuzdu ama! Sana kasapla olan kavgasını anlatmış mıydım? "

Bütün kavga, bifteklerin otuz gram eksik olmasından kaynaklanmış. Kasap bu farkın kâğıdın ağırlığından kaynaklandığını söylüyor, anneannem de, onun o otuz gramı çaldığını söylüyormuş. Yani, tartışmışlar ve sonunda anneannem, kasap haklı çıkmaya çalıştığı için, on liranın bir parçasını yırtıp ödemeyi yapmış.

"Bu parçayı, eksik otuz gram için alıkoydum, ' demişti. "

Bu hikâyeden sonra dedemin karnı acıktı. "Neden gidip biraz tavuk getirmiyorsun bana, belki bir iki de patates? "

"Dede, onlar için iğrenç demiştin! "

"Yok canım, yalnızca anneni biraz kızdırmak için söylemiştim. "

Anneme bunu söylemedim; dedeme de, mutfığa gittiğimde annemin söylediğini aktarmadım: "Çocuktan beter! "

Böylece, o akşam sakın sakın uyuduk.

Ertesi sabah kalktığında dedem, eve gitmek zorunda olduğunu, akşam rüyasında kiraz ağacını

kestiklerini gördüğünü söyledi.

"Hayal bunlar, " diye cevap verdi annem. "Kiraz ağacı çok iyi, Tonino'yla iki gün önce gördük. "

"Evet, dede, tomurcuk doluydu. Az sonra çiçek açar. "

Dedem, eve gitmek için ısrar edip duruyordu; ona göre, kesinlikle bir şey olmuştu.

"Ne olsun istiyorsun, baba! Bu takıntılardan kurtulmalısın. Belediye'deki proje durduruldu, yolu yapıp yapmayacakları belli değil ve sen de tek başına oraya gidemezsin; henüz tam iyileşmedin. "

"Beni bağlasan da durmam burada! " diye bağırdı dedem; birden ayağa kalkmıştı.

Annem de kalkıp, ellerini ona doğru uzattı. Neden bilmiyorum, bir an onu dövmek istediğini düşündüm, oysa yalnızca onu omuzlarından tutup oturttu.

"Dinle, baba, sakın olacağına söz verersen, ilk fırsatta seni eve götüreceğim, söz; böylece, her şeyin yolunda gittiğine ikna olursun. "

Dedem başıyla onayladı ve sessizce sütünü içmeye devam etti.

Dışarı çıktığımızda, annem öyle sinirliydi ki, garajda yanlışlıkla arabayı geri vitesine taktı ve iki arka lambayı da kırdı. Üstelik, her sabah beni babam okula götürürken, o sabah tamamlamak zorunda olduğu bir proje yüzünden evden erken çıkmıştı; annem de, hasta arkadaşının yerine saat dokuzda dükkânda olmalıydı.

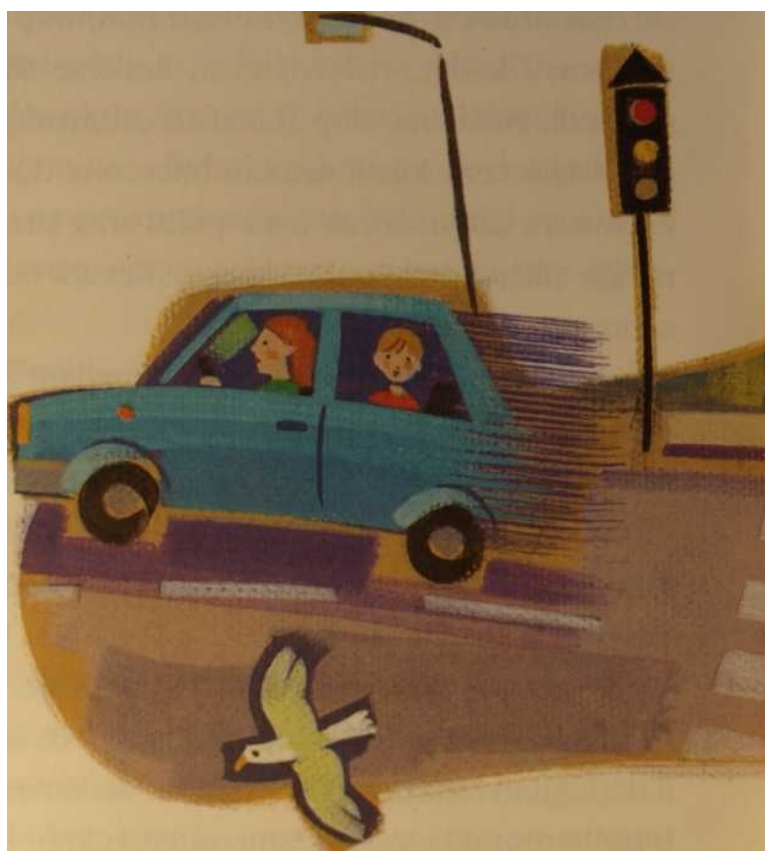
Işıklarda bir trafik polisi onu durdurup ceza yazıncaya kadar, yol boyunca, herkese sürekli söylendi. Polis ona, stop lambaları çalışmadığı gerekçesiyle ceza kesti. Annem önce ona durumu anlatmaya çalıştı, ancak trafik polisi arka lambasız trafiğe çıkamayacağını söylemeye devam edince, sabrı taşıtı.

"Bana ne sizin stop lambalarınızdan! Sizin, benimki gibi hastaneden henüz çıkmış, yalnız ve kötü durumda bir babanız var mı? Ya okula götürmeniz gereken bir çocuğunuz? Peki, yalnızca köpeklerini düşünen kayınvalideniz ve kayınpederiniz? Peki, o zaman?.. "

Sonra da, trafik polisinin gözü önünde, hızla kalkış yapıp yola koyuldu. Bu arada polis sürekli düdüğünü öttürüyordu. O dakika, dedemin haklı olduğunu düşündüm, annem gerçekten becerikliydi; bunu ona da söyledim.

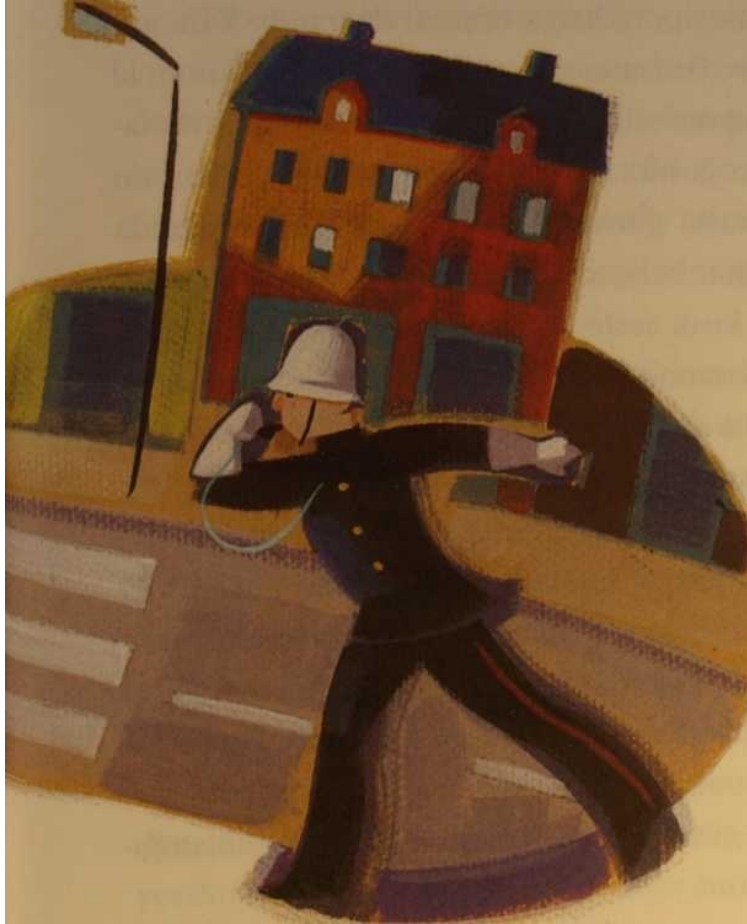
"İyi ki sen varsın! " diye içini çekti, gözlerinden yaşlar süzülürken.

Okulda öğretmen bizden ilkbahar üzerine birkaç cümle yazmamızı istedi. Ben dedemden, bozulan arabamızdan, trafik cezasından söz edip tüm sayfayı doldurdum. Ama öğretmen bütün bu yazdıklarımın ilkbaharla bir ilgisi olmadığını söyledi ve bunu da defterime not olarak yazdı.

İki ay sonra başka bir ceza daha geldi, çünkü o sabah annem kırmızı ıfıkta geçmişti.

Bu kez defterime bu konuda hiçbir şey yazmadım; ama evde, trafik polisinin ayağı kırılmış ve alçıya alınmış bir şekilde hastanede resmini yaptım; yanına da, ağlayan karısının resmini.

Bunu anneme gösterdim; bana, polisin görevini yapmış olduğunu söyledi. Annemin sağının solunun hiç belli olmadığını düşündüm.

Dedem birkaç gün boyunca, eve dönmekten hiç söz etmeyip, oldukça normal davrandı. Yani anneme ve

babaanneme göre, eskiye oranla normal davranıyordu. Genelde sakin ve sessizdi; zamanının çoğunu, Alfonsina'yla geçiriyordu. Bazen onu terasta güneşlenirken, bazen de kucığında Alfonsina, bahçede buluyordum. İleri geri turluyor ve kısık sesle Alfonsina'yla konuşuyordu.

Babaannem Antonietta bir keresinde anneme, "Kaz evde kalsa daha iyi olmaz mı? " demişti.

"Neden? "

"Biliyorsun, komşular... "

"Bir kazı kucığında gezdirmenin nesi tuhaf? Ya vitrin bakma bahanesiyle köpeklerini gezdirirken yerleri pisletenlere ne demeli? "

Babaannem kıpkırmızı kesildi ve başka bir şey demedi.

Bir gün dedeme, Alfonsina'ya neler anlattığını sordum.

"Ne bileyim, birçok şeyden söz ediyoruz! Eskiden, Linda varken ne kadar iyi olduğumuzdan, toprağı elimden almak isteyen o lanet olasıcalardan... birçok şeyden... " Dedemin gözleri daldı. "Peki, o sana cevap veriyor mu? "

Birdenbire, bir zamanlar olduğu gibi bana gülümsedi ve göz kırptı.

"Elbette, o bir kaz değil ki! "

Cumartesi günü, bize geleli bir hafta olmuştu; dedem anneme, kiraz ağacını görmesi için, onu eve götürüp götürmeyeceğini sordu.

"Bugün olmaz, baba. Dükkânda bir sürü işim var, Luisa da yok. Bakayım, Piero seni götürebilir mi? "

Ama dedem, babamla gitmek istemiyordu. Hoş, babam da onunla bir yere gitmek istemiyordu. O zaman annem şöyle dedi:

"Gelecek hafta, Luisa döner dönmez, seni ben götürürüm. Hatta biliyor musun, ne yaparız? Tonino'yu okula göndermem ve bütün günü üçümüz Alfonsina'yla birlikte geçiririz, eskisi gibi! " Dedem çok memnun olmuş gibiydi, annem de öyle; ama bu programa en memnun olan bendim. Felice'nin artık çiçek açmış olduğunu biliyordum ve onun dallarının arasına tırmanmayı iple çekiyordum. Belki, bir merdiven yardımıyla dedem de tırmanabilirdi.

Ne yazık ki Luisa, söz verdiği gibi hafta başında değil, ancak perşembe günü döndü.

Annem, olanlar aklına geldikçe, hep şöyle söylüyordu:

"Üç gün için! Lanet olası üç gün için! Daha önce dönemez miydi? " Ve ağlamaya başlıyordu.

Ama babam, olup bitmiş şeyler hakkında konuşmanın gereksiz olduğunu söylüyordu. Tam olarak böyle söylüyor, annem de o sözü duyunca sinirleniyor ve kavga etmeye başlıyorlardı. O sıralar çok sık kavga ediyorlardı, sonraları daha da çok kavga ettiler.

Luisa'dan haber aldığı zaman, annem dedeme perşembe gidebileceğimizi söyledi; dedem de başıyla onayladı. Çarşamba günü ben ve annem öğle yemeğine geldiğimizde, onu evde bulamadık. O an için annem endişelenmedi ve sofrayı hazırlamaya başladı.

"Bahçeye in ve dedeni de yukarı çıkar, " dedi.

Ama dedem bahçede yoktu.

"Yukarıda babaannenlerde olmalı; birlikte yemek yiyorlardır belki. "

Orada da yoktu.

"Onu bu sabah, Floppy'yle dışarı çıktığımızda gördük; kucığında kazla bir ileri bir geri yürüyordu, " diye açıkladı Luigi Dede'm anneme. "Ona selam da verdik, ama o bize cevap vermedi. "

"Nasıldı? Normal miydi? "

"Evet... " diye cevap verdi babaannem, "belki biraz tuhaftı... Ama biliyorsun, baban her zaman biraz tuhaftır... " Annemin suratlarına kapıyı çarpmasına az kalmıştı. "Felicita bir şeye ihtiyacın var mı? Ah, zavallı adam, kim bilir bu kez ne yaptı? " diye ekledi babaannem, kapı kapanırken.

Annem oturdu, yüzünü ellerinin arasına adlı; sonra ayağa kalktı ve babama telefon etti. Babam ona sakin olmasını, hemen geleceğini söyledi.

Annem heyecanlandığında, babam onu yatıştırmakta çok başarılıdır. Babama göre bunun nedeni, annem gibi kalbiyle değil, beyniyle düşünüyor olmasıydı. Sonuçta, o bir mühendisti.

Babam bir anda harekete geçti, anneme her şeyi anlattırdı.

"Bir düşünelim, " dedi sonra. "İçinde bulunduğu şartlarda uzağa gitmiş olamaz. Belki yürüyüş yapmaya çıkıp kaybolmuştur, adresi de kimseye sormamıştır; babanı bilirsin... "

Arabayı alıp, eve yakın sokaklara girip çıkmaya başladık.

"İyi bak, Tonino, " diyordu babam.

Ben her tarafa bakıyordum, ama dedemden hiçbir iz yoktu.

Yakın sokaklardan sonra, biraz daha uzaktaki sokaklara da girdik ve parka kadar geldik. Park bizim eve çok uzak değildi, birkaç sokağı ve her zaman trafiğin yoğun olduğu çevreyolunu geçtikten sonra parka ulaşıldı.

"Gidip oraya bir bakalım, " dedi annem. "İçime doğuyor, orada olabilir. "

Parka girdik. Çok fazla ağaç vardı, bazıları taze yaprakları olan yeşil ağaçlardı. Diğerlerinin hepsi çiçek açmıştı. Ağaçlardan birinin pembe çiçekleri vardı, altında da bir sürü insan birikmiş, yukarı doğru bakıyor, ağacın yanında ise bir ambulans bekliyordu.

Annem ellerini ağzına götürdü.

"İşte o, " dedi babam.

Yaklaştık. Dedem kalın bir dalın üstüne oturmuş, ayaklarını aşağı doğru sarkıtmıştı; kucağında da Alfonsina vardı. Ağacın altında bir trafik polisiyle beyaz giysili iki adam ve dört beş kişi daha, konuşuyorlardı. Bir fotoğrafçı da vardı.

"Merhaba, Tonino, " diye bağırdı Ottaviano Dede'm. "Gördün mü, Felice ne güzel çiçek açmış! İki gündür düşünüyordum, 'Bugün gidip onu göreyim, bugün gidip onu göreyim, ' diye... Neyse ki, karar verdim! "

"Baba, " diye mırıldandı annem, "neler diyorsun öyle... "

"Ne mi diyorum? Neden? Sen de mi başlayacaksın şimdi? Zaten buradakiler... Görüyor musun? Onları, kiraz ağacını kesmeleri için Belediye gönderdi. Ama önce-"

Dedem hareket edince, düşecek gibi oldu. Annem bağırdı.

Bunun üzerine, trafik polisi yanımıza geldi ve, "Onu tanıyor musunuz? " diye sordu.

"Babam, " diye cevap verdi annem; ağlamaya başlamıştı. Dedem şimdi uzaklara bakıyordu ve hiç kimseyi fark etmiyor gibiydi.

O günün üstünden üç yıl geçmesine rağmen, tüm ayrıntılarıyla anımsıyorum. Annem öyle dediğinde, herkesin konuşmayı kesip, bize baktığını anımsıyorum. Fotoğrafçı makinesini kaldırdı, babam çekmemesini işaret etti eliyle, ama adam yine de fotoğrafı çekti. Babam bir küfür savurdu ve kolunu annemin omuzuna attı.

"Bakın, " diye söze başladı trafik polisi, "bizi yaklaşık yarım saat önce, babanızı sırtında o kazla birlikte ağaca tırmanırken gören bir hanım aradı. Ona seslenmiş, ama babanız bağırmaya başlamış.

Geldiğimizden beri onu aşağı indirmeye çalışıyoruz, ama o yerinde durmuyor, düşmesinden korktuk... Siz bir deneyin, belki başarabilirsiniz, çünkü hemşirelerin acelesi var, arandıklarında nöbet değiştirmek üzerelermiş. "

Annem gözyaşlarını kuruladı ve ağacın altına yaklaştı.

"Baba, ben Felicitâ. "

"Seni görüyorum, " dedi dedem, "kör değilim herhalde. "

"Lütfen, aşağıya in. "

"Önce bunlar, toprağımy elimden almayacaklarına ve kiraz ağacını kesmeyeceklerine dair bir kâğıt imzalamak zorundalar. "

Annem ellerini sıkıyordu.

"Tamam, baba, imzalıyorlar. "

"Hayır, kâğıdı görmek istiyorum. "

Babam, polise bir şeyler söyledi; o da cebinden bir bloknot çıkardı ve yazmaya başladı.

"Memnun oldun mu? Kâğıt burada, şimdi alıyoruz onu. "

Dedem cevap vermedi. Bunun üzerine, biri ağaca merdiven dayadı ve adam tam tırmanmaya başlarken, dedem ayakkabısının tekini çıkarıp, "Eğer yaklaşırsan, bunu kafana atarım, " dedi ona. "Adımın Ottaviano olması kadar doğru bu! "

Gülmeye başladım.

Dedem, "Haydi, Tonino, sen de yukarı gel! " diye bağırdı bana. Onun neşesi yerine gelmişti, bense ne yapacağımı bilemiyordum.

"Eğer seni almaya Tonino gelirse, aşağı iner misin? " diye sordu annem.

Dedem evet dedi, ben de ilk dala kadar çıktım.

"Buraya yanıma gel, " dedi dedem.

Annemin başıyla hayır dediğini gördüm.

"Aşağı inmemiz gerekiyor, dede. Yemek zamanı. "

"Ya, doğru. O zaman, sonra tekrar geliriz. "

Dedem Alfonsina'yı bırakmak istemedi, onu sırtına aldı; dallara tutunarak, yavaş yavaş aşağı indi. Yere indiğimizde, bizi alkışladılar; fotoğrafçı bir fotoğraf daha çekti, babam da bir küfür daha etti.

"O halde, gidiyor muyuz? " diye sordu dedem. "Karnım öyle acıktıki! "

Babam anneme, arabaya doğru gitmemizi söyledi, kendisi de durup, trafik polisi ve beyaz giysili adamlarla bir şeyler konuştu.

Ertesi gün kahvaltıya kalktığımızda, annem dedeme onu eve götüreceğini söyledi.

"Ne güzel! O zaman ben de bugün okula gitmiyorum, değil mi? "

"Hayır, sen okula gidiyorsun. "

"Ama demiştin ki... "

"Okula gidiyorsun, o kadar! " diye bağırdı annem.

Yüzü bir tuhaftı ve gözleri şişti. Önceki gün dedemin yaptıkları yüzünden hâlâ sinirli olabileceğini düşündüm; ama öfkesini, onun yerine neden benden çıkardığını anlayamıyordum. Katlanamadığım bir şey varsa, o da haksızlıktır, beni çok kızdırır. Annem de o an bana öyle adaletsiz geliyordu ki, babaannemle yaşadığım türden güzel bir sorun çıkarmaya hazırdım.

Ama o sırada sütünü içen dedem, birden ayağa kalktı; yanıma gelip, canımı acıtmaktan korkarcasına, yavaş yavaş başımı okşamaya başladı.

"Endişelenme, Tonino, sonra Alfonsina'yla gelip seni okuldan alırlar. "

O dakikada anladım. Anneme baktım; gözleri fal taşı gibi açılmıştı, bir eliyle ağzını kapatıyordu - Olacakları kesinlikle anlamıştım. O güne kadar hiç hissetmediğim bir acı duydum ve ağlamaya başladım.

Dedem, annem onu elinden tutup, gitmeleri gerektiğini söyleyinceye kadar başımı okşamaya devam etti.

Annem tatlılıkla, "Baba, hazırlan, biraz sonra köye gideceğiz, " dedi.

Dedem gülümsedi ve onunla gitti.

Böylece dedem, renksiz binaya gitti ve oradan da hiç dönmedi. Okuldan gelip de, annemle babamı gördüğümde, sanki cenazeden dönmüşler gibi bitkin olduklarını fark ettim. Alfonsina'ysa tek başına terastaydı.

"Anlıyorsun, değil mi Tonino? Deden son zamanlarda çok hastaydı... Artık ne bizimle kalabilir, ne de evine gidebilirdi... "

"Onu nereye götürdünüz? "

"Bir kliniğe; onu orada tedavi edecekler. " "Peki, ne zaman dönecek? "

Hiç kimse bana cevap vermedi.

Dedem o klinikte dört ay kaldı ve bir kere annemle onu ziyarete gittik. Uzun beyaz bir koridorun sonundaki küçük bembeyaz bir odada kalıyordu; hemşireler, ayakkabılarına varıncaya kadar bembeyaz giyinmişlerdi, kapıların camları da donuk beyazdı. İçerideki her şey, tıpkı bir hayalet ev gibi, beyaz ve sessizdi.

Dedem pencerenin yanında oturuyordu, elleri dizlerinin üstünde, dışarı bakıyordu. O kadar zayıflamıştı ki, sanki şeffaflaşmıştı; elleri de titriyordu.

"Sana Felice'nin kirazlarından getirdim, dede, " dedim. Onun için en kırmızı ve olgun kirazları toplamış, bir sepete yerleştirmiş ve üstlerini en büyük yapraklarla örtmüştüm.

Dedem elini sepete daldırdı, avucunu kirazla doldurdu ve ağzına götürdü. Bir yandan kirazları yiyor, bir yandan da gülüyordu; tıpkı bir çocuk gibi yiyip gülüyordu. Kirazların suyu çenesinden akıyor, annem onu temizlerken, "Çekirdeklerini tükür, baba, " diyordu.

Ama dedem çekirdekleri de yiyordu. Sonunda da, yaprakları alıp başına koydu. Tepesindeki o yapraklarla çok komik olmuştu; gülmeye başladım. O da gülüyordu. Bu arada bir hemşire geldi yanına.

"Bay Ottaviano, nasıl da kirlenmişsiniz! " dedi.

Tepesindeki yaprakları indirdi, ıslak bir havlu alıp, onu silmeye başladı. Temizlerken havluyu öyle sürttü ki, tıpkı oda, hemşire ve hastane gibi, dedem de bembeyaz olmuştu.

O günden sonra, dedemi bir daha ziyaret etmek istemedim.

FOTOĞRAFLAR

Dedem 28 Eylül'de, okulların başlamasından bir hafta sonra, mahkeme memurunun elinde mektupla kapımıza gelmesinden de üç gün önce öldü.

Mektupta, dedemin mahkemeye çıkması gerektiği yazıyordu; çünkü yargıç, dedemin toprağını almak isteyen Belediye'nin mi, yoksa toprağını vermek istemeyen -ve artık ölmüş olan- dedemin mi haklı olduğunu kararlaştırmalıymış.

Annem, mektubu okuduktan sonra, makbu2u İmzalamasını bekleyen memurun neredeyse üstüne atlıyordu.

"Babamın toprağını almak için, benim cesedimi çiğnemeleri gerek. Anladınız mı? Bunu onlara söyleyin; ayrıca, savaş istiyorlarsa, buna da hazır olduğumu söyleyin. Ne de olsa, Ottaviano' nun kızıyım ben! "

Dedem, annemin o anda mı?ektubu memurun neredeyse burnuna soktuğunu, onun da kukla gibi başıyla durumu onayladığını görmüş olsaydı, gülmekten katılırdı herhalde.

"Ve yarın bu beyler beni dinleyecekler. Hah! Kulakları işitirse tabii. "

Memur, anneme tekrar, makbuzu imzalayabilir mi diye sordu; sonra da, kalemini bile almadan, kendisinin konuyla hiçbir ilgisi olmadığını söyleyerek gitti.

"Alçaklar! " dedi annem, adamın arkasından. "Zavallı bir ihtiyarla uğraşıyorlar! "

O kadar sinirlenmişti ki, dedemin öldüğünü unutmuştu!

Bir sürü kişiye telefon etmeye başladı hemen: Avukata, notere, arkadaşı Luisa'ya. Babamı aramadı. O dönemde babama hemen hemen hiç telefon etmiyor, hep babam onu arıyordu. Akşamları bile eve gelmiyordu babam; yalnızca hafta sonları beni alıp şehirdeki eve götürüyordu. Kısacası, ayrı yaşıyorlardı.

Başlangıçta, yalnızca bir deneme yapmışlardı -Annemle ikimiz yazı dedemin evinde geçirmiştik. Durumu bana babam bildirmişti.

Ona, "Peki, sen de gelecek misin? " diye sormuştum.

"Ara sıra gelirim, eğer beni davet ederseniz... " diye cevap vermişti babam. Ama annem hiç sesini

çıkarmamıştı. "Annen bir süre yalnız kalmak istiyor, böylece ikinizin birlikte köyde kalabileceğinizi düşündük. Sonra sonbaharda bakacağız duruma. "

Bütün gün annemle yalnız kalmak fikri pek hoşuma gitmiyor, hatta bir ceza gibi geliyordu. Dedem hastalandığından beri, her zamankinden daha sinirli olmuştu annem, sürekli her şeyi yanlış yaptığını, hiçbir işinin yolunda gitmediğini söylüyordu. Floppy'yi uzaktan bile görmeye dayanamıyordu. Neredeyse, babaannem ondan daha iyiydi şu sıralar. Ama dedemde Alfonsina ve Felice vardı; hem, annem sabahları yoktu, dükkâna gitmesi gerekiyordu ve babam bana bir dağ bisikleti alacağına söz vermişti. İşte tüm bu nedenler yüzünden, durumu çok çabuk kabullendim.

Haziran ayının başında annemle birlikte köye taşınmıştık. İki hafta içinde annem öylesine değişmişti ki, onu tanıyamıyordum. Öncelikle, saçlarını kısacık kestirmişti; oğlan çocuğunu andırıyordu. Sonra, çok işi olduğu için sabahları erken kalkmak zorunda olsa da, hemen hemen her zaman keyfi yerindeydi. Üstelik, dedemin yumurtalı kremasıyla, anneannemin simidini yapmayı bile deniyordu. Her ne kadar, annemin yaptığı simit delik deşik ve hafif yanmış oluyorsa da, onu üzmemek için, güzel diyordum. Her gün şehre gidiyor; beni, dedemin bostanına bakan Emilio'yla bırakıyordu.

"Aman, gözünüz üstünde olsun, e mi? " diyordu, evden çıkmadan önce.

"Endişelenmeyin, ben onunla ilgilenirim, " diye cevaplıyordu Emilio ve annem kapıdan çıkar çıkmaz da her istediğimi yapmama izin veriyordu.

İlk zamanlar, annem eve döndüğünde, bizi her gün sorguya çekiyordu; sonraları yalnızca, "Her şey yolunda mı?? " diye sormakla yetinmeye başladı; hatta bazen bunu bile sormuyordu. Ben de giderek kudurmaya başladım. Artık kiraz ağacının en tepesine tırmanmakta ustalaşmıştım; Emilio'nun yardımıyla, ağacın ilk dallarının üstünde bir kulübe ve Ottaviano Dede'min ağaca rahatça tırmanıp inebilmesi için bir ip merdiven bile yapmıştım. Dedemi sık sık düşünüyordum, ama hastalanan dedemi değil, eski dedemi. Hasta dedemi düşünmek hoşuma gitmiyordu, özellikle de fotoğraf olayından sonra.

Köydeki eve taşınmamızın üzerinden birkaç gün geçmişti. Bir gün annemin aklına komodinin çekmecelerini düzenlemek geldi ve çekmecelerden birinin arkasında, çamaşırların ve bir sürü ıvır zıvırın arasında, daha önce birçok kez birlikte baktığımız bir albüm ve oraya buraya saçılmış renkli kâğıt parçaları buldu; bunlar albümün bazı resimleriydi. Dedem onları makasla kesmişti; fotoğraftan çok, renkli, tuhaf konfetilere benziyorlardı şimdi. '

Annem ağlamaya başladı ve tüm öğleden sonra, o kâğıt parçalarını bir araya getirmek için uğraştı, ama başaramadı. Sonunda bir zarf alıp, hepsini içine koydu.

"Faydasız! Her şeyi, tüm anılarımı mahvetmiş! Annemin bir tane bile gençlik resmini bırakmamış! " diye içini çekti.

"Ama neden anneanneme bunu yaptı? Onu sevdiği doğru değil o zaman! "

Artık dedem hakkında ne düşüneceğimi bilemiyordum. Başkaları onun deli olduğunu söylüyordu; bense onun hep iyi biri olduğuna inanmıştım -tıpkı anneannem gibi. Anneme dedemin deliliğinin umurunda olmadığını, ama kötü biri olduğunu düşünmek de istemediğimi söyledim.

"Neler diyorsun öyle! Sen de bazıları gibi mi düşünmeye başlıyorsun? Deden ne deli, ne de kötü biri; yalnızca hasta. Sorun burasında. " Elini göğsüne götürdü; işte o anda aklıma şu ünlü diken geldi. "Anneannen öldükten sonra yalnızlıktan hastalandı, çünkü onu seviyordu. Yaşlılar çocuk gibidirler; yalnız kalamazlar, birbirlerine ihtiyaçları vardır. "

"O halde, sen babamsız nasıl yapacaksın? " diye sordum.

Annem, henüz yaşlanmadığını, bunu düşünmek için zamanı olduğunu söyledi.

Neyse ki, albümün son sayfasında, anneannemin, kucığında annemle, kiraz ağacının altında çekilmiş bir

fotoğrafi kalmıştı.

"Gördün mü? " diye sordu annem sevinçle, bu fotoğrafı fark ettiği bir başka gün. Hemen fotoğrafı büyüttürdü. Ama o fotoğrafa bakmak benim hoşuma gitmiyordu, çünkü aklıma albümdeki resimler geliyor, bu da beni hüznlendiriyordu.

Bir süre sonra annem, Emilio'yu, Alfonsina'ya bir koca bulmakla görevlendirdi. Bunu düşünen annem olmamıştı aslında, çünkü onun kazlar hakkında bilgisi yoktu; ama Emilio ona, bir kazın bu şartlarda yalnız bırakılmasının doğru olmayacağını söylemişti.

"Bir erkek ya da bir kadın, iyi kötü bir hal çaresi bulur; ama bir kaz kendisine nasıl koca bulabilir ki? "

Annem gülmeye başladı ve Emilio'dan pazara gidip, Alfonsina için bir erkek bulmasını istedi.

"Ama Emilio, Alfonsina'nın zevklerini bilmiyor ki, nasıl bir koca seçecek? " diye sordum.

Annem benim de onunla pazara gitmeme izin verdi.

Köyde her çarşamba pazar kurulurdu. Bir önceki yıl, birkaç kez dedemle birlikte sebze satmaya gitmiştik. Kaz ve tavuk satan köylüler de vardı. Tavuklarını koydukları sepetleri ve içine kazlarını kapattıkları kafesleriyle, yolun sonunda dururlardı.

Kazların hepsi Alfonsina'ya benziyordu ve erkeği ayırt etmek için, kazı baş aşağı çevirip, kuyruğunun altına üfleme gerekiyordu.

Emilio'ya, Alfonsina'dan farklı bir kaz istediğimi söyledim. Çünkü bana göre erkeğin dışiden ayırt edilmesi gerekiyordu; ama Emilio bana, kazlar için bunun hiçbir önemi olmadığını, ayırt edilmeyi umursamadıklarını, tüm bunların hikâye olduğunu söyledi.

Biz bunları tartışırken, bir köşede, sırtı gri, alt kısmı beyaz bir kaz gördüm. O kadar büyüktü ki, onu kafese koymamışlardı.

"İşte, o iyi! "

Onun, Alfonsina'nın hoşuna gideceğinden yüzde yüz emindim.

Emilio onun bir Toulouse kazı ve çok pahalı olduğunu söyledi; ama ben kararlıydım. "Ya o, ya hiçbirini, " dedim ve sonunda Emilio onu satın aldı.

Alfonsina, kocasını çok beğenmiş; annem çok pahalı olduğu için biraz daha az beğenmiş; babamsa hiç beğenmemişti.

"Yavruları doğduğunda onları nereye koyacaksın? " diye sordu anneme. "Yoksa, burada kalma süreni uzatmayı mı düşünüyorsun? "

Annem cevap vermedi; babam da o gün her zamankinden daha erken gitti.

Okullar açılmak üzereyken, annemle babam yeniden tartışmaya başladılar. Babam şehirdeki okula dönmemi istiyor, köydeki okulların ikinci kalite olduğunu söylüyordu; annemse, kendisinin de köyde ortaokula kadar okuduğu ve memnun kaldığı karşılığını veriyordu. Babam, "Bunun ne ilgisi var, açık açık dönmek istemediğini söylesene, " diyordu. Bir süre aynı şeyleri tekrarlayarak tartışmaya devam ettiler.

İkisi de bana ne yapmak istediğini asla sormazdı.

Sonra bir gün babam sordu; ben de öldürse, aynı arkadaşların ve öğretmenin olduğu, geçen yılki okula gitmeyeceğimi söyledim.

"Trajedi haline getirme, " dedi babam. "Yine o dedenle ilgili hikâyeye yüzünden mi? "

"Neden 'hikâyeye' diyorsun? " diye araya girdi annem. "Çocukların babama deli demeleri, öğretmenin de buna seyirci kalması, üstelik Tonino'yu, dedesine hakaret eden çocuğa yumruk attığı için cezalandırması, sence doğru mu? "

"Ama senin baban, omuzunda bir kazla parktaki bir ağaca tırmanıyor, itfaiyeciler ve hemşireler geliyor, onun fotoğrafını çekiyorlar ve ertesi gün gazetede resimleri çıkıyor... Ona ne desinler istiyorsun? " diye sordu babam. "Sence bu normal bir insanın davranışları mı? "

Annem ona, hiçbir şey anlamadığını ve onunla eve dönmeyeceğini söyledi.

"O halde avukata gitmeliyiz, " dedi babam. "İstediğin bu mu? "

Kapıyı çarparak çıktı. Annem de ağlamaya başladı. Böylece, bir ay sonra gerçekten ayrıldılar, ben de köydeki okula başladım.

O sabah dedeme, Alfonsina ve kocası Oreste'nin çok güzel bir resmini göndermişim. Klinikten, dedemin öldüğünü haber vermek için telefon ettiklerinde, annem eve henüz gelmişti ve bostanda akşam için salata topluyorduk birlikte.

Annem inanmak istemedi.

"Ama onu daha az önce gördüm! İyiydi! " diyordu.

Ben de inanmak istemiyordum; dedemin bize şakalarından birini yaptığını söyledim. Ama annem başını sallayıp duruyordu.

"Yemeğini yeni bitirmişti, onu her zamanki gibi pencerenin yanında otururken bıraktım. Onu selamladım, beni bu kez tanıdı üstelik... Ama nasıl olur!.. Nasıl olur!.. "

Annem umudunu kestiğinde, işte o zaman dedemin gerçekten öldüğüne ikna oldum, ama hiç acı hissetmedim.

Annem ağlarken, ben dedemi o bembeyaz hastane odasında, pencerenin yanında hayal etmeye başladım. Gözümün önünden yavaş yavaş uzaklaşıyor, sonunda da uçup gidiyordu. Tıpkı Alfonsina'nın avluda rüzgârla uçuşan tüyleri gibi. Anneme, bir tüy anneanneme kadar ulaşır mı diye sorduğumda, bana tuhaf bir şekilde baktı ve böylesine aptalca bir soruya cevap vermek istemediğini söyledi. O zaman, ona düşündüklerimi anlattım; ağlamayı kesip, gözyaşlarını sildi ve bana sarıldı.

"Haklısın, deden gerçekten uçmuş olmalı. Orası onun için uygun değildi, bir hapisane gibiydi. "

Sonra, dedemin artık bir tüyden bile hafif olduğunu ve kesinlikle anneannemin yanına gittiğini söyledi. Ayrıca, benim çok güzel bir şey söylediğimi, bunun ona çok yardımcı olduğunu da söyledi. Sonra sustu. Yüzünü yıkamaya gitti, ben de avluda birlikte yemek yiyen Alfonsina'yla Oreste'yi seyretmeye başladım. Dedemle anneannem gibi, onlar da birbirlerini seviyorlardı.

Daha sonra annem, dedem için elbise hazırladı -Hem kendisinin, hem annemin düğününde giydiği takım elbiseydi bu.

Anneannem Teodolinda da kendi cenazesi için, annemin düğününde giydiği çiçekli elbiseyi giymek istediğini söylemişti. Her zaman, "Unutmayın, ya o ya hiç! " derdi. Elbisesini dolabında, bir naylon torba içinde saklar, havalanması için de onu sık sık güneşe asardı. "Kötü kokmak istemem! " derdi. Ama bir keresinde, kuşun teki elbisesinin üstüne pislemiş, o zamandan sonra da bir daha onu dışarıda havalandırmamıştı anneannem; ama elbiseyi yatağa serip, üstüne parfüm sıkıyordu. Komodinin üstünde duran şişedeki menekşe kokusunu çok seviyordu. Ottaviano Dede'mse, haşlanmış lahanadan daha keskin koktuğunu söylüyor, anneannem buna çok kızılıyordu.

Ama anneannem öldüğünde, annemden ona elbisesini giydirmesini ve sevdiği kokuyu sürmesini istemişti dedem.

Dedemin elbisesi hazır olduğuunda, yere düşen en güzel yaprakları toplamak için, kiraz ağacının altına gittim; bir tane Alfonsina'dan, bir tane de Oreste'den tüy alıp, dedemin her cebine bir yaprak ve bir tüy koydum.

Annem, düşüncemin çok güzel olduğunu, dedemin bundan çok hoşlanacağını söyledi. Sonra, babam bizi almaya geldi, birlikte şehre gittik; Ben, babaannemle Luigi Dede'me, onlarsa Ottaviano Dede'me.

Cenazeye katılmak istemedim; Emilio'yla evde kalıp, Alfonsina ve Oreste için bir düğün sepeti hazırladım.

Kiraz ağacının yanından geçerken, dedem için yaptığım ip merdiveni gördüm ve içimden onu sökmek geldi. Ama yapmadım, hâlâ orada. Corinna biraz daha büyüyünce, o da kiraz ağacına çıkmak için bu merdiveni kullanacak.

KİRAZ AĞACI

Mektubun gelmesinden birkaç gün sonra, annem beni çok erken uyandırdı, giydirdi ve dedemin toprağını elinden almak isteyenlere karşı bir savaş planı hazırlamak için şehre gitmek zorunda olduğumuzu söyledi. Beni kendisine yardım edeyim diye götürdüğünü düşünmüştüm; ona, ne tip bir savaş yapmamız gerektiğini sorduğumda, benim burnumu sokmamamı, bunun çocukları ilgilendiren bir konu olmadığını bildirdi.

O sabah pek keyifli değildi, bu nedenle ısrar etmemeyi yeğledim. Ama babaannemlerin evine geldiğimizde, annemin, savaşlardan iyi anlayan, emekli bir albay olan Luigi Dede'mden fikir almak istediğini düşündüm, oysa amacı yalnızca beni başından atmakmış.

Dedem, tam da o sırada Floppy'yle ilk gezintisine çıkıyordu.

"Ee, bugün ne yapıyoruz, delikanlı? " diye sordu. "Okula gidiyor muyuz, gitmiyor muyuz? " Dört yaşımdan beri, sabah o saatlerde ne zaman dedeme rastlasam, bana aynı soruyu sorardı. Ben bazen afallar, ne cevap vereceğimi bilemez, bazen de duymamazlıktan gelirdim; zaten dedem de benden herhangi bir cevap beklemezdi. Sorusunu sorar, sonra da, onun arkasından yetişebilmek için ayaklarını süpersonik bir hızla çalıştıran Floppy'yle birlikte, dümdüz yoluna devam ederdi.

Annem onu görür görmez durdurdu, acelesi olduğunu söyledi ve beni kaldırımında onunla birlikte bırakıp gitti.

"Çok iyi, " dedi büyükbabam, "şimdi birlikte güzel bir gezinti yapalım! Tamam mı, Tonino? " Ve hemen yürümeye başladı. On beş dakika içinde parka gidip döndük. Luigi Dede'm yalnızca çok hızlı yürümekle kalmayıp, Floppy ayağını her kaldırmaya çalıştığında da, onun tasmaını çekiştirip, "Marş! " diyordu. Böylece Floppy'nin bir ayağı havada kalıyor, başladığı işi bir türlü bitiremiyordu!

O gezintiden sonra, köpek olmak pek de güzel bir şey değilmiş diye düşünmeye ve Floppy' yi de daha sempatik bulmaya başladım.

Sabahın geri kalan kısmı, öyle sıkıcı geçti ki, okul bana cennet gibi görünmeye başladı. Babaannem Antonietta'yla, çorba için pazarda bir saat sebze seçtik, bu arada Floppy de sürekli durup etrafı kokluyor ya da bir ayağını havaya kaldırıyordu. Sonra, babaannemin mikrop takıntısı olduğundan, o sebzeleri yıkayıp hazırlamak da tam bir saat sürdü.

Saat birde, tam da artık dayanamayacağımı hissettiğim bir anda, babam telefonla arayıp, beni öğle yemeğine davet etti. Pizza ve kızarmış patates yemeye götürdü beni; yemek yerken de, annem hakkında soru yağmuruna tuttu. Nasıl olduğunu, uyuyup uyumadığını, üzgün olup olmadığını sordu. Ayrıldıklarından beri hep böyle yapıyordu.

Ona annemin, dedeme gönderdikleri o mektup yüzünden, üzgün olmaktan çok kızgın olduğunu söyledim ve ona mahkeme olayını ve savaş planını anlatmaya çalıştım.

Babam durumu hemen anladı; annemi gördüğünde, ona işleri nasıl gidiyor, yardıma ihtiyacı var mı, diye sordu.

"Hayır, teşekkür ederim, " dedi annem, "her şey yolunda. "

Bunun üzerine, eve dönerken, anneme kazanıp kazanmadığımı sordum.

"Nerde! " diye cevap verdi. "Davayı bir ay ertelediler. Kasımda karar vereceklermiş. "

Bunu babama anlattığımda, annemin yalanına kızmak yerine, gülmeye başladı ve ondan tam da böyle bir şey bekleneceğini söyledi.

"Hiç değişmiyor! Hep kafasının dikine gitmek istiyor, tıpkı babası gibi! "

Uzun bir süredir babam, anneme karşı biraz tuhaf davranışlar içindeydi -Eskiden onu sinirlendiren şeyler, şimdi onu güldürüyordu. Bana karşı farklıydı, sabrının taşıdığı da oluyordu; ama anneme karşı hep sabırlıydı. Ben bunu doğru bulmuyordum; bir keresinde de, bunu ona söyledim. "Ottaviano Dede'm, 'Kadınları tepemize çıkarmamalıyız, yoksa bizi ezerler, ' derdi. "

"Duruma göre değişir, " dedi babam. "Annen şimdi zor bir dönem geçiriyor, bu yüzden sinirli. Sabırlı olmalısın. "

Doğrusu, ben her şeyi deniyordum, ama bu kadar basit değildi. Tüm ekim ayı boyunca annem hep huzursuzdu; belediye başkanına, hatta gazetelere bile yazılar gönderdi. Hiç kimse cevap vermiyor, ama o yazmaya devam ediyordu.

Okulda herkesin bu davadan haberi vardı ve bizim tarafımızı tutuyorlardı. Öğretmen her gün bana soruyordu:

"Hâlâ haber yok mu, Tonino? "

Ben hayır deyince de, "O zaman bu iyiye işaret, göreceksin, " diyordu.

Bunu nereden anlamıştı, bilemiyorum; ama öylesine ikna olmuştu ki, söylediklerine ben de inanıyordum, annem de biraz inanıyordu sanki.

Oysa, kasım ayının sonunda, bizi haklı çıkaracak yargıç, belediye başkanının haklı olduğuna ve Belediye'nin de dedemin topraklarını alabileceğine karar verdi.

Annem bir hafta boyunca uyumadı; babam sık sık telefon etti; öğretmenim, yanıldığına çok üzüldüğünü söyleyip durdu; ben de defterime, insanlar araba yerine, örneğin helikopter ya da uçan bisiklet kullansalar, sokakları genişletmeye ve başkalarının topraklarını almaya gereksinim duymayacaklarını yazdım.

O sıralar sürekli kötü rüyalar görüyor ve bağırarak uyanıyordum. Bazısını anımsayabiliyor ve anneme anlatıyordum; bazen de çok korkunç rüyalar görüyor, bunları kafamdan hiç atamıyordum. Ama bir gece çok güzel bir rüya gördüm; o yargıcın karar verdiği davadan birkaç gün önceydi sanırım.

Rüyamda, Ottaviano Dede'm kiraz ağacının en tepesindeki dala oturmuş sallanıyor, bir eliyle de beni yanına çağırıyordu.

"Atla, " diyordu bana, "korkma! "

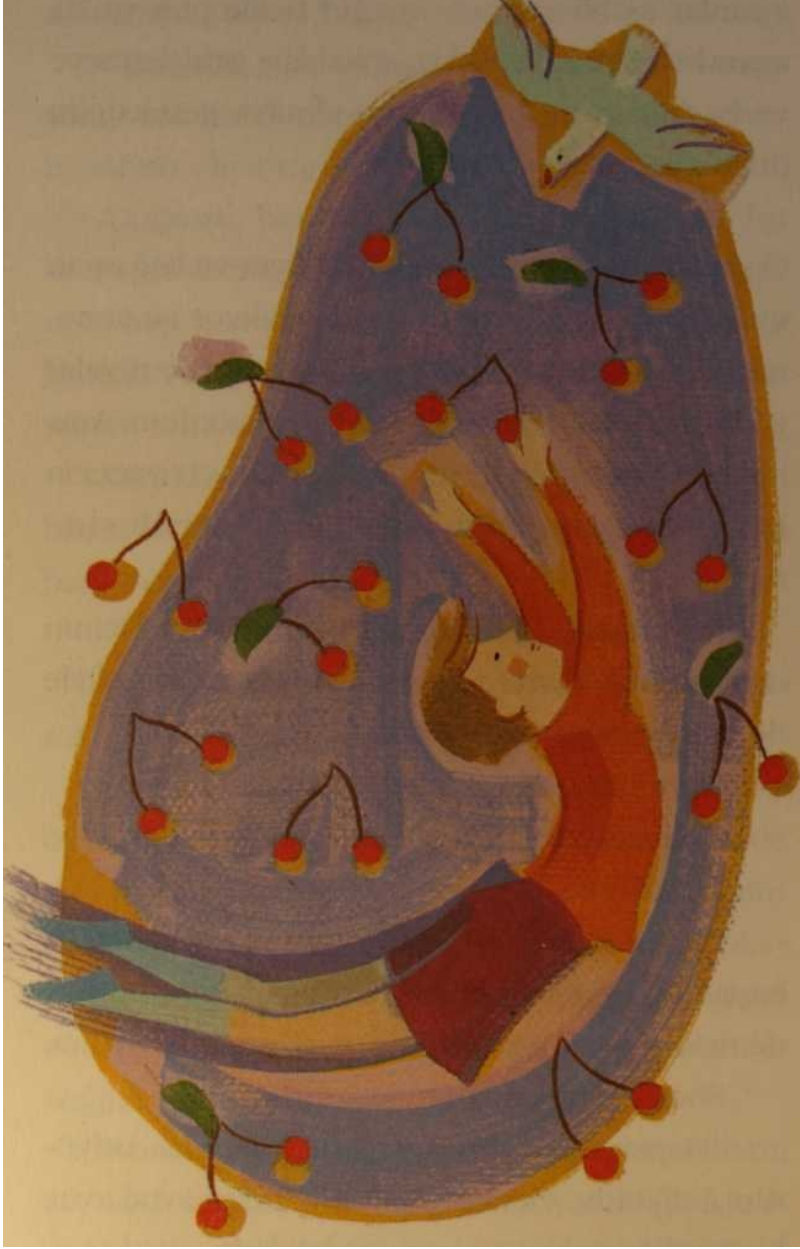
Ben aşağıda durmuş, ona bakıyordum.

"Haydi, atla! "

Bunun üzerine, sıçradım ve ağaca çıkmaya başladım. Dedem beni eliyle yanına çağırıyor, ben de tırmandıkça tırmanıyordum. Uçuyor gibiydim.

Sonra anneannemin sesini duydum:

"Hepsini yemeyin, marmelat yapmak istiyorum, " diyordu. Dedem de ceplerinden avuç avuç kiraz çıkarıp, havaya atmaya başladı.

"Al, " diyordu, "istediğin kadar verebilirim. "

Ben kirazları almak için havada taklalar atıyordum, dedem gülüyor ve tekrar ediyordu: "Al, al! " Kocaman, balon gibi bir kamı vardı, bu sayede havada uçabiliyordu. Kirazlar paraşüt gibi iniyor ve kiraz ağacının dallarına takılıyorlardı. "Al, al! "

Dedem kirazları attıkça, karnı iniyor, kendi de küçülüyordu.

"Yeter, dede, artık verme! "

"Endişelenme, Tonino, ne kadar istersen alabilirsin. "

Kirazlar aşağı inmeye devam ediyor, dedem de küçüldükçe küçülüyordu; artık onu göremiyordu m.

"Neredesin, dede? " diye bağırdım.

"Buradayım, Tonino, burada seninleyim, " diye cevap verdi dedemin sesi.

Birden uyandım, kalbim hızla atıyordu, ama korkmuyordum; çünkü dedemin sesini duymaya devam ediyordum: "*Buradayım, Tonino, burada seninleyim.* "

Belki biraz yatışmak için, annem Noel'de birlikte dağa, tatile gideceğimizi söyledi. Babam kendini çok kötü hissetmişti, sanırım babaannemler de öyle, çünkü ilk kez Noel'i onlarla geçirmeyecektik. Babam anneme telefon ettiğinde, annem ona, "Eğer istediğim zaman tatile bile gitmeye karar veremeyeceksem, neden ayrıldım, söyler misin? " dedi.

"Ya oğlum? " diye sordu babam.

"Kaçmıyoruz ya. İstersen, gelip onu görebilirsin. "

Ama soğuktan ve dağdan nefret eden babam, biraz deniz altında avlanmak için bir yerlere gitmek istediğini söyledi.

Annem çok bozulmuştu.

"Ama daha bir dakika önce Tonino'suz Noel'in-"

Babam bir şeyler söyledi, annem de ahizeyi suratına kapattı.

Hafta sonu için beni almaya geldiğinde babam, Ottaviano Dede'min, bronşit olduğunda doktorun puro içmeyi yasakladığı zamanki haline benziyordu.

"Nedir o suratının hali? Dayak yemiş köpeğe benziyorsun! "derdi ona anneannem. Sonra ona tekrar bakar ve içini çekerek, "Aman, iç bir tane! " derdi.

Anneannemin, dedemin zaten kümeste gizli gizli puro içtiğinden haberi yoktu. (Alfonsina'nın kazlarını görmeye gittiğim bir gün keşfetmiştim.)

"Dede, annem puronun sana dokunduğunu söylüyor! "

"Ne dokunması, bu bronşite en iyi gelen şey! Ama sen kimseye söyleme, olur mu? "

Gerçekten de, dedem çok çabuk iyileşmişti. Doktor, puro içmeyi bıraktığı için iyileştiğini söylemişti. Böylece dedem, "dayak yemiş köpek" suratıyla gezmeye ve gizlice kümeste puro içmeye devam ettiydi.

Her neyse, babamın yüzü pek gülmese de, ben dağa gideceğimize çok seviniyordum. Kışın dağa ilk kez gidiyordum ve ona tüm yapacaklarımı saydım. Babam bunun harika olduğunu söyledi ve geçen yıl bir arkadaşımın, dağda kızakla kayarken, ağaca çarpıp bacağını kırdığını anlatmama rağmen, bunun ne harika olduğunu en az on kere tekrarladı.

"Ama, baba!.. "

"Hı, evet, ne diyordun? "

Kısacası, kafayı bu konuya fena takmıştı. Annemin de dağda pek eğlendiğini sanmıyorum. Hemen hemen her dakika güneşte oturuyor, kafası bigudilerle dolu Lilli Hanım ve güneş gözlüğü motosiklet farlarını andıran Lalla Hanım'la laflıyordu.

Onlardan söz ederken de, sık sık oflayıp pofluyordu -Bir sürü şikâyet dinlemenin eğlenceli olmadığını söylüyordu. O hanımlar, çok sevdiğim iki arkadaşımın anneleriydi; anneler çocuklarından öyle farklıydılar ki, annem onların hastanede başkalarının çocuklarıyla karışmış olabileceklerini söylüyordu.

"Düşünsene, " diyordu, "çocuğun olarak bir Lillo'ya ya da Lallo'ya sahip olmak ne felaket! "

Kimi zaman annem gülüyor, şaka yapmak istiyordu. Bazen de sessiz ve hüzünlüydü. Bir keresinde, gözünde yaşlarla, otelin önündeki Noel ağacına baktığını gördüm.

"Ağlıyor musun? " diye sordum.

"Hayır, rüzgâr. "

Oysa, hiç rüzgâr yoktu; ama buna karşın, ağacın üstündeki karları, küçük ampullerle bezenmişçesine ıslıl ıslıl aydınlatıp, insanın yüzünü yakan bir güneş vardı.

"Anımsıyor musun, hepimiz birlikteyken Noel'ler ne kadar güzel olurdu? " diye sordu annem birden.

Ona anımsadığımı, ama çok da net anımsamadığımı söyledim. Oysa dedemin evinde, Felice' yi tepeden tırnağa süslediğimiz, Noel ağacı gibi giydirdiğimiz geçen Noel'i anımsıyordum.

"Noel ağacı mı? " diye sordu, o sırada bize doğru gelen Lalla Hanım. "Ne güzel fikir bu Felice! Arkadaşınız mı? "

"Evet, " diye cevap verdi annem, "bir çocukluk arkadaşım. Aşağı yukarı bu çam ağacıyla aynı yaşta olmalı, öyle değil mi, Tonino? "

"Evet, ama Felice daha güzel. O bir kiraz ağacı, " dedim Lalla Hanım'a, daha iyi açıklamak için.

"Bir kiraz ağacı mı!? " dedi kadın, tiksinierek. Ve hemen Lilli Hanım'ın yanına koşup, kulağına bir şeyler fısıldadı. Kuşkusuz onunla dalga geçtiğimizi sanmıştı.

"Neyse, böylece beni biraz rahat bırakırlar! " dedi annem.

Gerçekten de, ertesi gün Lalla Hanım kendisine başka bir şezlong bulup, başka bir kadının yanına oturup laflamaya başladı; anneme yalnızca Lilli Hanım kalmıştı, ama yalnızca birkaç gün, çünkü sonra eve döndük.

Beni bıraksalar dağda bir yıl daha kalırdım, çok eğleniyordum; ama annem bir sürü bahane buldu ve kararlaştırdığımız tarihten iki gün önce eve döndük.

İşin aslı, o sıkılmıştı ve eve dönmek için sabırsızlanıyordu; bunu, beni babaannemlere götürdüğünde, herkese bir sürü iltifat etmesinden, Floppy'yi okşamasından anlamıştım -Yani gerçekten çok tuhaftı bu.

Sonra, bostanda Emilio'yla çalışmaya, ilkbahar için tohum ekmeye başladı. Yargıcın şu davasından da söz etmeyi bıraktı. Böylece, hiçbir gelişme olmadığı ve yapacak da çok şeyimiz olduğu için, olayı unuttuk.

Ta ki, 13 Mart günü gelene dek.

O sabah saat sekizde, her gün okulun önünde gördüğüm trafik polisi, imzalaması için bir kâğıt getirdi anneme. Ve sonunda büyük bir tartışma başladı. Annem, "Tohum ektik! " diyor; polis, "Kanun böyle! " diye cevap veriyordu. Annem, "Bu zorbalık! " diyor; o da, "Benim konuyla bir ilgim yok, " diye cevap veriyordu. O sırada, içinde iki adam bulunan bir araba geldi. Arabadan kazık ve benzeri malzeme indirdiler.

"Nasıl, hemen mi başlıyorsunuz? " diye sordu annem.

"Evet, hanımefendi, yarın greyderler gelecek, " diye cevap verdi kunduz suratlı olanı. Çok memnun bir hali vardı.

"Alçaklık bu! Hemen belediye başkanına gidiyorum! "

"Nasıl isterseniz, hanımefendi, ama biliyorsunuz ki bir yararı olmaz, " dedi polis. "Yargı kararı böyle. "

Sonra da benim başımı okşadı ve beni okula götürebileceğini söyledi. Annem başıyla onayladı ve dedemin bostanına doğru giden iki adama bakakaldı.

"Neyse ki, öldü! " dediğini duydum.

Yol boyunca, polisi öldürmek için neler yapabileceğimi düşündüm; onun tabancasını alıp, eve koşup, diğer iki adamı öldürmeyi hayal ettim -ilk önce de, kunduz suratlı olanı.

Ama okula ulaştığımızda henüz bir şeye karar vermemiştim; bu yüzden sabahı, zil çalana kadar, sıra arkadaşıma saati sormakla geçirdim.

"Toprağın yalnızca dörtte birini alacaklar, " diyordu babam, onu avutmak için.

"Ama greyderler gelince her yeri yıkacaklar! "

Annem haklıydı.

Ertesi gün kahvaltı ederken, arabayla bir gün önceki iki adam geldi; onların ardından da, yeni sayılabilecek, turuncu renk tulum giymiş iki işçinin sürdüğü iki greyder geldi. Annem, hiçbir şey olmamış gibi kahvaltısını etmeyi sürdürdü, bense avluya kaçtım.

"Nereye gidiyorsun? "

"Greyderler! " diye bağırdım.

Her zaman arabalara bir tutkum olmuştur, o zamanlar bile her türden model oyuncak arabam vardı. Ama oynamak başka, onları görmek çok başkaydı. Kısacası, o greyderleri izlerken, okula gitmeyip evde kalabilmek ve onların çalışmasını izleyebilmek için bahaneler bulmaya çalışıyordum. Ben bunları düşünürken, kunduz suratlı, turuncu tulumlu adamları çağırdı.

"Şimdi, buradan başlıyorsunuz, bu ağacı kesip atın, sonra kazmaya devam edin, " dedi.

Sözünü ettiği ağaç, Felice'ydi.

"Ama o dedemin kiraz ağacı! " diye karşı çıktım. Belki de bunu söylememiş, yalnızca düşünmüştüm. Öyle korkmuştum ki, kırıdayamıyordum bile, yalnızca greyderlere bakıyordum. Bu arada adamlar motorları çalıştırıp, kollan kaldırmaya başlamışlardı. Felice'ye yüz metre uzaklıktaydılar ve ben ne yapacağımı bilemiyordum. Sonra greyderlerden biri hareket etti ve ben... Bana ne oldu bilmiyorum, içimden beni bir şey dürtüyordu sanki.

Olanca gücümle, "Anne! " diye bağırdım ve kiraz ağacına doğru koştum.

"Hey, ne yapıyorsun? " diye bağırdıklarını duydum, sonra da beni çağıran annemin sesini; ama ben ilk dalın üstüne çıkmıştım bile.

Bugün hâlâ nasıl bu kadar hızlı tırmanabildiğim! açıklayamıyorum. Belki, Felice bana doğru eğilmişti ya da dedem beni itmişti. Anımsadığım tek şey, ellerimin çizilip kan içinde kaldığıydı, ama bunu sonradan fark ettim.

Bu arada, kunduz suratlı adam ve diğerleri ağacın altında durmuş, ellerini uzatıp beni almaya çalışıyorlardı.

"Onu indirin, yoksa itfaiyecileri aramaya gidiyorum. "

"Kiraz ağacını yıkmak istiyorlar, " dedim anneme.

"Ne? Ama ona el sürmeyeceklerini garanti etmişlerdi bana! "

"Ortada bu ağaç varken çalışamayız. "

"O zaman çekip gidin, bizi de rahat bırakın! " "Bakın, benim kaybedecek hiç zamanım yok. Bu çocuğu aşağı indirin, yoksa... "

"Yoksa, ne? " diye sordu annem. "Ne istiyorsunuz, ağacı üstünde çocuk varken yıkmayı mı? Neden denemiyorsunuz? "

Adam bir küfür savurdu, arkasını döndü, arabaya girdi ve hızla uzaklaştı.

Yalnızca ben, annem, vincin başındaki iki adam ve manzaranın tadını çıkarmak için az önce gelen Alfonsina ve Oreste kalmıştık.

"Üşüyor musun? " diye sordu annem. Üstümde yalnızca kazakla pantolonum vardı, ama neyse ki, güneş açmıştı. Anneme iyi olduğumu söyledim. '

Bir süre öyle bekledik, derken kunduz suratlı adam geri döndü, arkasında da trafik polisi arabası ve itfaiye aracı vardı.

Önce adam, daha sonra iki trafik polisi ve son olarak da iki itfaiyeci dışarı çıktılar; hepsi ağacın altında durup, bana bakmaya başladılar.

Sonra bir trafik polisi anneme, "Hanımefendi, burada belediye başkanının yazılı emri var. Çalışmalara hemen başlamalıyız, onu aşağı indirin. Yoksa, itfaiyeciler gidip onu alacaklar. " Annemin endişelenmeye başladığını gördüm. "Tonino, lütfen... "

"İnmeyeceğim, çünkü kiraz ağacını yıkmak istiyorlar, " diye tekrarladım. Bunu tekrarladıkça, kendimi daha da haklı buluyordum.

O zaman itfaiyeciler, araçtan merdiven alıp uzattılar, sonra da biri tırmanmaya başladı. Onun dala yaklaşmasını bekledim ve tam bana doğru uzandığında, başka bir dala geçtim. İtfaiyeciler merdiveni oynattıkça, ben de yer değiştiriyordum. Bu arada, dedemin sesini duyuyordum: *"Bir kuş olduğunu düşünmelisin ya da bir kedi; ağacın, arkadaşın olduğunu düşünmelisin. "*

Ben böyle yukarı aşağı hareket ederken, itfaiyeciler de merdiveni o yana bu yana getirip götürüyorlar, ama bir türlü beni ağaçtan alamıyorlardı. Sonunda ağacın tepesine ulaşmıştım.

"Çok tehlikeli, " dedi itfaiyeciler, "çocuk düşebilir. "

Ve durdular.

Annem, gözleri fal taşı gibi açılmış, bana bakıyor, ama hiçbir şey söylemiyordu. Ancak, kunduz suratlı, oraya yaklaşmış olan Alfonsina'ya bir tekme atınca bağırdı:

"Ona bir kez daha dokunmaya sakın cesaret etmeyin! "

"Lanet olsun! " dedi adam. Sonra da yere tükürüp, greyderin başındaki adamlarla konuşmaya gitti.

Kuşkusuz, annemin yerinde anneannem Teodolinda olsa, o kaba adamı yağda kızartıp börek yapmıştı çoktan! Kendi evindeymiş gibi davranıyordu adam: Tükürüyor, sövüyor ve sürekli olarak saatine bakıyordu.

Birden polislere, "Başkana söyleyin, bu olayı kendi çözsün; benim bir şantiyem daha var, kaybedecek zamanım yok, " dedi ve çekip gitti.

Polisler de belediye başkanıyla konuşmaya gittiler, ama itfaiyeciler kaldı.

"Ne olur ne olmaz, hanımefendi. "

Annem bu sözleri duyunca, bana yerimden kıpırdamamamı on kez tembihledi ve babama telefon etmeye koştu.

Babam saat on ikide geldiğinde, ben dört saattir ağacın tepesindeydim. Annem ve itfaiyeciler aşağıdan beni izliyorlar; annem de ikide bir bana, "Üşüyor musun, Tonino? " diye soruyordu.

Ben hayır diyordum, ama dişlerim birbirine vuruyordu. Yorulmaya başlamıştım, üstelik acıkmıştım da.

Annem bana bakarken ellerini ovuşturuyordu.

"Kiraz ağacını boş ver, Tonino, " dedi birden bana. "Şimdi lütfen aşağıya in, yararı yok, başka bir ağaç dikeriz. "

Onun böyle konuştuğunu duyunca, kendimi daha yorgun, daha üşümüş ve daha aç hissettim.

"Haydi, seni gelip alalım merdivenle, " diye önerdi itfaiyeciler.

Ben onlara bakıyor ve kendimi giderek daha yorgun, daha üşümüş ve daha aç hissediyordum.

"Ee, o zaman? "

"Haydi, Tonino... "

Sonunda, ağlamaya başladım, tam "evet" diyecekken, kiraz ağacının en yüksek dalında yeni açmış, pembe bir tomurcuk gördüm; dedemin, tomurcuklar donmasın diye ateş yakıp bütün gece ağacın altında beklemesi ve bu yüzden bronşit olması geldi aklıma. Bunun üzerine, inmeyeceğimi söyledim ve babam gelince, ona da tekrar ettim bunu.

Babam çok kızdı, ama bana değil; Belediye' ye, yargıca, polislere, greyderli adamlara ve ağacın altına, koruma için bir bez bile germemiş itfaiyecilere kızdı.

"Çocuğa bir şey olursa, hepinizi dava ederim! " diye tehdit etti; sonra o da belediye başkanına gitti. Böylece yine ben, annem, itfaiyeciler ve avluda bir ileri bir geri gezen Alfonsina'yla Oreste baş başa kalmıştık.

Bir süre daha geçmiş, annem daha sık sormaya başlamıştı:

"Ama, neden bu kadar gecikti? "

İtfaiyeciler saatlerine bakarken, ben de dedeme, bana fazla açlık ve soğuk hissettirmemesi için yalvarıyordum.

En sonunda, babamın arabası göründü. Arkasında trafik polislerinin arabası vardı, içinde de belediye başkanı; onun arkasında, içinde babaannemle Floppy'nin de olduğu, Luigi Dede' nin arabası; sonra, içinde okul arkadaşlarımdan Riccardo'yla İsabella'nın olduğu öğretmenimin arabası; içinde yine okuldan arkadaşlarım olan Giovanna'yla Valter'in de olduğu Riccardo'nun babasının arabası ve onun arkasında da, bir gazetecinin arabası vardı. Sıranın en sonundan, kunduz suratlının arabası geliyordu, bu kez greyderleri getirmemişti.

Park edip, avluyu arabayla doldurduktan sonra, herkes kiraz ağacının altına geldi. Öğretmen bana sordu, "Her şey yolunda mı?ı, Tonino? "; Giovanna ve İsabella bu arada bana el sallıyorlardı; Riccardo ağaca tırmanmaya çalıştı; Valter, Oreste'nin peşinden koşmaya başladı; babaannem ağzını eliyle kapattı; dedem, "Delikanlı, yukarısı nasıl? " diye sordu; polisler itfaiyecilerle konuşmaya başladılar; Riccardo'nun babası oğluna bir tokat attı; tanımadığım adam fotoğraf çekmeye koyuldu ve tüm bu karışıklıkta, belediye başkanı, ancak gelebildiği için üzgün olduğunu, kiraz ağacı olayını babamdan duyduğunu, sorun olmadığını, ağacın kesilmesi gerekmediğini, böyle güzel bir ağacı kesmenin yazık olacağını, böyle bir emri kendisinin hiç vermediğini, yolun ağaç kesilmeden de yapılabileceğini, bu konuyla teknik büronun ilgileneceğini falan söyledi.

"Artık sakın ol, " dedi ve ekledi: "Şimdi aşağı in, tamam mı? Böylece hepimiz yemeğe gidelim. "

Tamam mı? Evet demek üzereydim ki, aklıma, dedem Alfonsina'yla birlikte parktaki ağacın tepesinde olduğu gün, onu da öğle yemeği bahanesiyle aşağı inmeye ikna etmeleri geldi. Ertesi gün de onu götürmüşlerdi. Güvenmiyordum.

Belediye başkanından, önce, kimsenin Felice'ye zarar vermeyeceği konusunda bir kâğıt yazmasını istedim.

Bunun üzerine başkan, bir kâğıt alıp benim ona söylediklerimi yazdı.

"Ya şimdi, iniyor musun? " diye sordu.

Evet dedim, ama harekete geçmeye çalıştığım da, bacaklarımın birer tahta parçası kesildiklerini fark ettim. İtfaiyeciler merdiveni ağacın tepesine kadar uzattılar ve beni almaya geldiler.

Aşağı indiğimde, annem ağlamaya başladı, öğretmenim başımı okşadı, İsabella bana çiğnemem için bir çilekli sakız hediye etti, babaannemle dedem bana sarıldılar, Riccardo bana, "Ne kadar şanslısın, bugün okula gelmedin! " dedi, gazeteci bana sorular sormaya başladı; o konuşmaya devam ederken, birden babamın kucağında uyuyakalmışım, başka bir şey duymadım.

Uyandığımda, yatağımdaydım, panjurların arasından içeri ışık sızıyordu. Mutfaktan gelen ses, dedemin yumurtalı kremayı yaparken çıkardığı *tuk-tuk-tuk* sesini andırıyordu.

Yarı uykulu seslendim:

"Dede! Dede! "

Odadan içeri, elinde bir fincanla girip, şarkı söylemeye başlayacağından emindim: *'İlkbahar geldi, uyanın çocuklar!!! "*

Oysa, içeri giren babam oldu ve ışığı açtı.

"Akşam oldu, " dedi, "yedi saat uyudun. "

"Seni dedem sandım. Yumurta çırpıldığını duydum. "

Babam yatağa oturdu ve başımı okşadı.

"Annen senin için tatlı hazırlıyor. "

"Ya o ışık? " diye sordum, pencereyi göstererek.

"Kiraz ağacının altında ateş yaktık, don tehlikesi var. "

Babam beni kucağına alıp, pencerenin yanına götürdü.

"Bu gece burada kalıp ateşi kontrol edeceğim, böylece sönmeyecek. Memnun musun? "

"Evet, " dedim.

Bir süre sessizce ateşi izledik, sonra annem bizi çağırdı ve mutfığa indik.

Babam o akşam bizimle kaldı; bir hafta boyunca hava soğuk olduğundan, sonraki akşam, ondan sonraki akşam da kaldı.

Sonra artık hiç gitmedi ve bizimle kaldı.

O zamandan beri üç yıl geçti, birçok şey değişti, bazı şeylerse değişmedi.

Şimdi anneannemlerin evinde oturuyoruz; Ben, babam, annem, Oreste ve Alfonsina ve neredeyse iki yaşında olan küçük kız kardeşim Corinna. Babam evi tamir etti, bir çalışma odası da yaptı, böylece bizimle birlikte olmak için daha fazla zamanı var ve bakıcı gelmediği zamanlar Corinna'ya bakabiliyor. Annem yine dükkâna gidiyor, ama yalnızca haftada üç kere. Şimdi, her ne kadar eskisine oranla daha çok çalışmak zorunda olsa da, çok daha az sinirleniyor, bir şeyler ters gittiğinde, kafasını artık babaannemlere ya da Floppy'ye değil, ona bir sürü ceza yazmaya devam eden trafik polislerine takıyor.

Luigi Dede'mle babaannem bizi sık sık görmeye geliyorlar. Gelir gelmez de, dedem bana, "Nasıl gidiyor, delikanlı? " diye soruyor; babaannem Corinna'ya, "Nasılmış bakalım, benim kuşum? " diyor. Sonra dedem bostana gidip Emilio ile konuşuyor, babaannem de Corinna'yla oynamaya başlıyor.

Babaannem, Corinna'nın her istediğini yapmasına izin veriyor; Saçlarını çekmesine, şekerlede ortalığı batırmasına, yüzünü tükürüklü öpücükleriyle yıkamasına. Annem, Corinna'nın onun aklını başından aldığını söylüyor.

Birinci yaş gününde, kiraz aēacının altında onun için büyük bir parti düzenledik, babam da fotoēraf çekti. Fotoēraflar çok olduēu için, annem yeni bir albme başladı; ilk sayfada babaannemin, kuaēında Corinna'yla çekilmiş bir resmi var, ikinci sayfada kiraz aēacının üstünde benim resmim var. Artık kiraz aēacına gözüm kapalı tırmanıyorum -Tepeye çıkıp, yukarıdan çevreye bakıyorum ya da bir dala oturup, orada yaprakların arasında öylece duruyorum.

Arkadaşlarım birçok kez, onları aēaca çıkarmamı istediler, ama hiçbir zaman bunu yapmadım. Kiraz aēacına, büyüyünce Corinna'yı tırmandıracaēım bir tek; dedemin bana ērettiēi her şeyi, ben de ona ēreteceēim.

Bunu bir kez rüyamda gördüm; Corinna'yla birlikte dalların üstünde takla atıyorduk; kiraz aēacı sarsılıp duruyordu, sanki gülüyordu.

Evet, bu yalnızca bir ryaydı; ama madem aēalar nefes alıyor, neden glmesinler ki?

Notlar:

1 Linda, Teodolinda'nın kısaltması.

2 Tonino, "Antonio'cuk" anlamında.